

revija za mlade • 2010 • jesen 2010 • www.filmovna.ba

glitch-hop
noć u sarajevu
nori sporti

EURO<26

IGRIČARSKI NATEČAJ

PREIZKUSI SE V RAZLIČNIH RAČUNALNIŠKIH IGRAH, KI TI JIH BOMO PREDSTAVILI, REŠI ENOSTAVNO NALOGO IN SI PRIIGRAJ ZANIMIVO EURO<26 NAGRADO!

V okviru kampanje Vsi drugačni – vsi enakopravni se je zaključila že 2. misija EURO<26 igričarskega natečaja, v katerem predstavljamo računalniške igrice o problematikah človekovih pravic, s katerimi se soočajo revni, brezdomci, begunci ... Na vrsti je 3. misija!

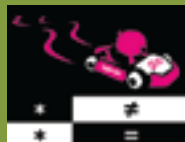
3. MISIJA: PRILIKOVNOST ZA NOVO ŽIVLJENJE

Preizkusi se v igri **Against all odds** (www.playagainstallodds.com), v kateri je tvoja naloga, da se postaviš v vlogo svojega vrstnika ali vrstnice iz drugega konca sveta in mu pomagaš do novega, boljšega življenja.

Preizkušnje v igri niso preproste, tako kot tudi v realnem življenju ni preprosto pobegniti pred preganjanjem in si ustvariti novo življenje v tuji državi. Nekega dne dobiš namig, da ti zaradi nestrinjanja z režimom grozi aretacija – spakirati moraš v nekaj minutah in zbežati... najprej iz mesta, potem še iz lastne države. Kljub vsem težavam ti uspe priti do azila v tuji državi. Problemov pa še ni konec – kako se vklopiti v novi šoli in pridobiti nove prijatelje, glede na to da ne znaš lokalnega jezika, in kako prenesti diskriminacijo na ulici, na razgovoru za delo in drugih vsakdanjih opravilih...

Igra **Against all odds**, ki jo je razvil Visoki komisariat ZN za begunce (www.unhcr.org), je prejela prestižno avstrijsko nagrado v kategoriji interaktivnih iger in je tudi v angleškem jeziku.

OZADJE IGRE: Odkar obstajajo vojne, preganjanje, diskriminacija in netoleranca obstajajo tudi begunci – zgodi se lahko katerikoli rasi ali veri in kjerkoli na svetu. Ker jim grozi odvzem svobode ali celo življenja so prisiljeni zapustiti dom in vse svoje premoženje ter celo družino. V begunskih taborih najdejo začasno varnost, vendar so tudi tam življenjske razmere pogosto nevdružne. Če pa jim uspe prebegniti v tujo državo, jih čaka dolgi postopek pridobitve azila ter ksenofobija s strani lokalnega prebivalstva, ki ne poznajo njihove zgodbe in se čutijo ogrožene. Če imajo begunci srečo, se po letih izgnanstva lahko vrnejo domov, vendar jih tam čakajo le ruševine in ostanki vojne.

TVOJA NALOGA: Več kot 120.000 ljudi se je že preizkusilo v igri **Against all odds** (www.playagainstallodds.com). Pridruži se jim tudi ti in odigraj igro, potem pa nam do **3. oktobra 2008** na info@euro26.si sporoči:

1. Kateri del igre ti je povzročal največ problemov?
2. Kakšna je razlika med beguncem in priseljencem?

Ne pozabi pripisati svojega imena in priimka ter kontaktnih podatkov (naslov ali telefon). Vse sodelujoče bomo nagradili z zanimivimi EURO<26 nagradami:

- ★ EURO<26 majice
- ★ mladinske kartice EURO<26
- ★ žogice za žongliranje
- ★ GOLLA torbice za mobilni telefon

Več o projektu EURO<26 igričarski natečaj pa na www.euro26.si/sl/projekt.

Začni z igro AGAINST ALL ODDS – tri, štiri, ZDAJ!

Več o tem, kako lahko sam prispevaš k spremembi, si lahko prebereš na **EURO<26 spletni podstrani kampanje Vsi drugačni - vsi enakopravni** (www.euro26.si/vsidrugacni): zanimivi članki, informacije o filmih, glasbi in natečajih ter vse, kar moraš vedeti o človekovih pravicah.

Kazalo

14

EURO<26 novice

euro<26 projekti
euro<26 popusti
euro<26 natečaj
novi popusti euro<26

7

PLANET EVROPA

vandranje z vetrom v laseh
noč v sarajevu

11

Ekso+ika

bolivijske pampe

Gravitacija

javni potniški promet je kull
intervju: michel iz bordeauxa
projekt verjamem: zgovorne majice

12

17

move+!

nori športi 7

kult+<URA

dogodki po sloveniji
dogodki po evropi
koncerti

13

20

kult+<FILM

alejandra gonzales iñárritu

kult+<SCENA

poletje fotografij: arles
cosplay

21

24

kult+<GLASBA

abcd elektronike: glitch-hop
nova glasba

kult+<KNJIIGA

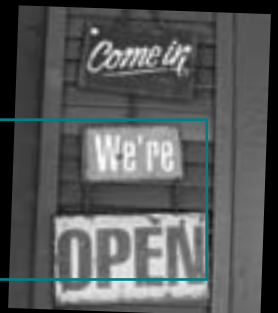
temačni svetovi vampirjev

27

28

klIKORAMA

premislj, preden se daš na web!
odprti standardi
teorije zarot

★ Revija 26! izhaja v okviru programa mladinskih kartic EURO<26 in je namenjena vsem mladim do 30. leta.
★ REVILJA 26! / 26! MAGAZINE ★ ST./NO. 3/08 ★ IZDAJATELJ/PUBLISHER: MOVIT-EURO<26, Gregorčičeva 3, Ljubljana, Slovenija
★ OGOVORNA OSEBA/MANAGING DIRECTOR: Janez Plevnik ★ UREDNIK/EDITOR: Mojca Opara ★ OGLASNO TRŽENJE/ADVERTISING:
info@euro26.si, tel: 01 426 52 68, www.euro26.si ★ OBLIKOVANJE/DESIGN: Domen Kolšek ★ TISK/PRINT: Tiskarna SCHWARZ
★ NAKLADA/PRINTING: 18.000 ★ NASLOVNICA/COVER PHOTO: iStockPhoto, Blaž Rat ★ LEKTORIRANJE: Špela Janežič
★ BREZPLAČEN IZVOD, MI ZA PROSTO PRODAJO ★ MOVIT - EURO<26, Slovenija, je član organizacije EYCA, priznane s strani Sveta Evrope. Mnenja in stališča avtorjev člankov ne odražajo vedno stališč uredništva in organizacije.
★ UDK 050-053.6 ★ Razvid medijev MK: 1168 ★ ISSN 1580-5433 ★ REVIJO SOFINANCIRA MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT.

HEJ!

V rokah imaš drugo številko preoblikovane revije **26!**, ki jo zate pripravljamo v okviru programa mladinskih kartic EURO<26 v sodelovanju s Slovenskimi železnicami.

Hm, **EURO<26**? Kaj že to je? Če se pogosto voziš z vlakom in nimaš več kot 26 let (pa če imaš status ali ne), potem imaš verjetno eno od teh kartic v žepu – kartico **SŽ-EURO<26** namreč, ki ti nudi 30 % popust na vlakih po Sloveniji, 25 % RAILPlus popust in še 100.000 ostalih popustov po Evropi. A kje? Ja, na raznih festivalih, pri frizerjih, v jezikovnih šolah, pri adrenalinskih in drugih športnih trgovnikih, v računalniških, modnih in vseh sort trgovinah ... Ah, kaj bi naštevali, odsurfaj na www.euro26.si in si v iskalniku poišči pravi popust zase! Poleg hudih popustov so ti na voljo razni natečaji, nagradne igre, mednarodni projekti za mlade in druge aktivnosti.

In če se ne voziš veliko z vlakom? Potem bo osnovna **EURO<26** kartica prava zate, saj nudi vse zgoraj naštetu, razen popusta na vlakih po Sloveniji in RAILPlus popusta. Še posebej prav ti bo prišla, če nameravaš potovati po Evropi – poglej na www.euro26.org. Kar 41 evropskih držav ti omogoča lažje in predvsem cenejše popotovanje. KdoKajKjeZakajže? Odgovore na vsa vprašanja dobiš na www.euro26.si. Sicer pa uživaj v branju ostalih strani revije **26!**.

EURO<26 ★ DVE MLADINSKI KARTICI

Mednarodni projekti, natečaji in srečanja mladih, informacije o kulturnih dogodkih, več kot 100.000 popustov in ugodnosti po Evropi in Sloveniji, brezplačna rezervacija prenočišč Hostelworld ... vse to je mogoče samo z dvema mladinskima karticama:

★ **EURO<26; osnovna mladinska kartica** nudi vse zgoraj naštetu **8,35 EUR**

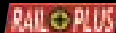
★ **SŽ-EURO<26; partnerska mladinska kartica** nudi vse, kar ima osnovna, in še **30 % POPUST** na vlakih po Sloveniji ter **25 % RAILPLUS POPUST** za potovanja v mednarodnem prometu! **18 EUR**

Več informacij o popustih doma in v tujini: www.euro26.si. Imetnikom kartic EURO<26 je na voljo še: revija **26!**, vodič po popustih EURO<26 in EURO<26 e-novice z informacijami o projektih, natečajih in novih popustih.

PRODAJNA MESTA

Seznam prodajnih mest najdeš na www.euro26.si.

CENEJE Z VLAKOM PO EVROPI!

Imetniki kartice SŽ-EURO<26 lahko poleg **30 %** popusta na vlakih po Sloveniji koristijo tudi **25 % RAILPLUS POPUST** za potovanja v mednarodnem prometu (med najmanj dvema državama)! www.euro26.si.

NATEČAJ ZA NOV LOGO EURO<26

Logo kartice EURO<26 je v fazi preoblikovanja in tudi ti mu lahko daš novo podobo. Prispevaj svojo kreativno idejo **do 30. septembra!**

EYCA – Evropska zveza mladinskih kartic razpisuje natečaj za oblikovanje novega logotipa kartice EURO<26. Pusti svoji domišljiji prosto pot in mogoče prav ti osvojiš **5.000 EUR!**

Natečaja se lahko brezplačno udeležijo vsi, tako posamezniki kot profesionalni studii. Mednarodna strokovna žirija bo izbrala 3 najboljše logotipe, zmagovalni logotip pa bodo izglasovale EURO<26 organizacije po Evropi.

Rok oddaje: **30. september 2008**. Razpisni pogoji in druge informacije: www.euro26.org

PROJEKT VERJAMEM IN ZGOVORNE MAJICE

Ti ni vseeno, kako se počutijo mladi brezdomci, invalidi, priseljenci ...? Mogoče si pa na lastni koži izkusil kaj podobnega? Svoje stališče lahko poveš na glas, še bolje, lahko ga nosiš na sebi - ekipa EURO<26 te vabi, da sodeluješ pri projektu Verjamem in si »primisliš« majico s svojim stališčem:

- ★ Verjamem...
- ★ Rad bi...
- ★ Želim si...
- ★ Fino bi bilo...

Pošlji kratko misel! Do **3. oktobra 2008!** Glasovanje za naj misli se bo začelo **10. oktobra 2008**. Več o tem projektu [na strani 16](#).

WWW.EURO26.ORG ★

na potovanje!

Preden odpotuješ preveri na www.euro26.org, kje lahko izkoristiš popust pri prevozi, v hostlih, restavracijah in pri drugih za popotnika pomembnih zadevah! Vseevropska EURO<26 spletna stran je namenjena vsem imetnikom kartice EURO<26 po Evropi in tudi vsem ostalim, ki so stari manj kot 26 let in želijo vedeti več o 100.000 popustih, ugodnostih in aktivnostih EURO<26. Vse informacije so v angleškem jeziku.

www.euro26.org

REZERVACIJE PRENOČIŠČ HOSTELWORLD

Kartice EURO<26 nudijo tudi možnost **brezplačne** rezervacije prenočišč HOSTELWORLD po celem svetu (samo preko spletne strani www.euro26.si). Za potrditev rezervacije je potrebno poravnati predplačilo (10 % cene nočitve) s kreditno kartico. Ostalih 90 % plačaš ob prihodu v prenočišče.

www.euro26.si/hostelworld

IMAŠ KARTICO EURO<26 ALI S2-EURO<26? PA VEŠ:

- ★ da lahko s svojo kartico koristiš mnoge popuste po vsej Sloveniji?
- ★ da je tvoja kartica še kako uporabna tudi v tujini?
- ★ da redno skrbimo za nove super popuste?
- ★ **da seznam vseh popustov najdeš tudi na www.euro26.si?**

MEKAJ NOVIN EURO<26 POPUSTOV

★ ZA EKOLOŠKO OSVEŠČENE ...

Ti printanje predstavlja velik strošek? Oglasi se v **prodajalni Prink**, specializirani trgovini za prodajo obnovljenih originalnih tonerjev in kartuš. In te lahko kupiš **10 %** ceneje, ob prvem nakupu pa dobiš še 20 točk dobrodošlice na Prinkard.

www.prink.si

★ ZA ZNANJA IN ZABAVE ŽELJNE ...

Bi se rad česa novega naučil in se ob tem zabaval? **ŠKUC** te vabi na svoje delavnice in seminarje, ob tem pa ti nudi **10 %** popust. Ravno tolikšen popust ti nudi tudi za nakup vstopnic koncertov, gledaliških predstav in drugih prireditev ter knjig iz njihove založbe.

www.skuc.org

★ ZA LJUBITELJE MUZEJEV ...

V **Slovenskem etnografskem muzeju** (SEM) si lahko ogledaš kako so živeli naši predniki, njihov način življenja, oblačila, navade, katere predmete so ob tem uporabljali... in to za precej nižjo vstopnino. V SEM ti nudijo **20 %** cenejšo vstopnico od študentske ali dijaške vstopnine, kar je več kot **55 %** od redne cene! www.etno-muzej.si

Tudi v Dolenjskem muzeju so zate pripravili cenejšo vstopnino. Če te zanima zgodovina iz časov 2. sv. vojne, si lahko ogledaš

Kočevski Rog – Bazo 20 z 10 % popustom. Morda te pa zanima slikarstvo ali grafika? Tudi ogled **doma Božidarja Jakca**, enega naših najbolj znanih slikarjev in grafikov, je zate cenejši za **10 %**. Njihove publikacije lahko kupiš za **20 %** ceneje.

www.dolmuzej.com

V **Gornjesavskem muzeju** Jesenice so se odločili, da ti v njihovih enotah ponudijo do **25 %** popusta. Te enote pa so Ruardova in Kosova graščina, Etnološka zbirka v Kasarni, Triglavska muzejska zbirka, Liznjekova domačija in Kajžnkova hiša. www.gornjesavskimuzej.si

★ ZA MALO DRUGAČNO PRENOČEVANJE ...

Eden najbolj zanimivih hostlov pri nas je prav gotovo **Mladinski hotel Pliskovica!** Če praspíš tam 1 ali 2 noči ti nudijo **10 %**, če pa ti je kraška pokrajina všeč in se odločiš ostati malo dlje, se pravi 3 dni ali več, pa bo to olajšalo tvojo denarnico za **15 %** manj. www.hostelkras.com

Nedvomno je **Eko Kamp Korita** ob Soči eden izmed najbolj izvornih kampov pri nas. Pri njih ne potrebuješ opreme za kampiranje, saj ti nudijo lesene hiške, v katerih so šotori, opremljeni z vzmetnicami, odejami, vzglavniki in rjuhami, imenovane Soška postelja. Zate je nočitev **10 %** cenejša. www.adrenalincek.org

★ ZA LJUBITELJE ADRENALINSKIH ŠPORTOV ...

V **Adrenalinčku** so pripravili celo kopico adrenalinskih športov, ki so jih razdelili v 3 skupine: voda (soteskenje in ekstremno steskanje, rafting in ekstremni rafting, izleti s kajaki, prosto potapljanje, hydrospeed), zemlja (plezanje – osnovne in plezalni vrtec, ježa konj, paintball, kolesarjenje, pohodništvo), in zrak (jadrnalno padalstvo in bungee jumping). Cena vključuje zavarovanje, izkušenega vodnika in vrhunsko opremo. Zate je vse skupaj ceneje za **10 %**. www.adrenalincek.org

★ ZA MOBILNE ...

AVANT CAR rent-a-car ti poleg užitkov in brezskrbni vožnji stalno nudi **30 %** popusta. Poslovalnice imajo v Ljubljani, na letališčih Ljubljana, Maribor in Portorož, na Bledu, v Kranjski Gori in Portorožu. Rezervacije so obvezne. Ob prevzemu vozila moraš predložiti veljavno vozniško dovoljenje, potni list (za državljane EU lahko osebna izkaznica) in kreditno kartico za zavarovanje plačila. Ne pozabi seveda na svojo kartico EURO<26 za popust! www.avantcar.si

EURO<26 IGRICARSKI NATEČAJ: 2. MISIJA

V okviru kampanje Vsi drugačni – vsi enakopravni se je zaključila že 2. misija EURO<26 igričarskega natečaja, v katerem predstavljamo računalniške igrice

o problematikah človekovih pravic, s katerimi se soočajo revni, brezdomci, begunci ...

2. MISIJA: POMAGAJ BEGUNCEM

Tvoja naloga je bila, da odigraš igro **Darfur is dying** (www.darfurisdying.com) in pomagaš preživeti beguncem, ki živijo v begunskem taboru. Igra je nastala v okviru natečaja Darfur Digital Activist Contest, ki ga je organiziral mtvU.

REZULTATI: 2. misija se je zaključila 25. julija 2008. Najboljši rezultat sta dosegla Gaj Tanko in Miha Oražem, ki sta "preživela" 7 dni brez človeških žrtev. In kdo so nagrajenci?

- ★ **majica EURO<26 in nahrbtnik** - Gaj Tanko
 - ★ **žogice za žongliranje EURO<26** - Miha Oražem
 - ★ **partnerska mladinska kartica SŽ-EURO<26** - Aleks Šuštar, Pia Prezel, Blaž Rat
- Čestitamo vsem nagrajencem! Več o poteku si preberi v pravih natečaja na www.euro26.si/sl/ projekti.

SODELUJ V 3. MISIJI!

Več o tem natečaju [na strani 2](#).

SLOVENIA.INFO in EURO<26

Na uradnem slovenskem turističnem portalu www.slovenia.info lahko v bazi slovenskih ponudnikov turističnih storitev poleg ostalih podatkov najdeš tudi informacije o popustih in ugodnostih EURO<26. Tako lahko na enem mestu dobiš npr. informacije o aktivnih počitnicah v Sloveniji, zraven pa bo pri določenih ponudnikih znak EURO<26 opozarjal, kakšen popust je na voljo imetnikom kartic EURO<26 in SŽ-EURO<26. Na www.slovenia.info lahko podatke o popustih EURO<26 najdeš v skoraj vseh kategorijah ponudnikov.

EURO<26 IZBOR ★ "ZDRAVI IN LEPI" POPUSTI V SLOVENIJI

- 1 WELLNESS PARK LAŠKO** ★20 % na mladinsko vstopnico za bazen, savno (45 % na redno ceno za odrasle)
- 2 VODNO MESTO ATLANTIS** ★10 % na storitve v Spa centru (masaže, kopeli, nego telesa in obraza, fitness...)
- 3 PROŠPORT CENTER** ★25 % na vstopnico (Ljubljana)
- 4 DIAMANT TAJSKA MASAŽA** ★30 % na fitness, aerobiko in savno (Kranj)
- 5 LINIJA SPORT** ★10 % na vse masaže (Koper)
- 6 PROTIBOLEČINSKA** ★10 % na nega telesa, sprostitvene programe, masaže ... (Trbovlje)
- 7 TERAPIJA MESAŘIČ SILVA** ★10 % na aromaterapije, blatne obloge, masažo stopal ... (Rogaška Slatina)

Info: www.euro26.si/sl/popusti

TOP POPUSTI V EVROPI ★ ČEŠKA

- 1 GRADOVI** ★50 % v preko 40 gradovih (tudi Praga in Češki Krumlov)
- 2 HOSTLI** ★20 % v hostlih SPUS (tudi v Pragi)
- 3 KLUBI** ★10 % v Traveller's Hostel (v Pragi, Češkem Krumlovu, Brnu ...)
- 4 MUZEJI IN GALERIJE** ★50 % v diskoteki Lavka (Pragi)
- 5 PREVOZI IN IZLETI** ★50 % v preko 130 muzejih in galerijah
- ★10 % na turistični ogled Prage (Ave a.s.)

Info: www.euro26.cz, www.euro26.org

INFORMACIJE O PROJEKTU:

★ www.euro26.si ★ EURO<26 e-novice ★ revija 26!

VANDRANJE

V LASEH

Z VETROM

JESENI JE ŠE ČAS ZA POTEK S KOLESOM. NA SLOVENSКИH ŽELEZNICAH TE TUDI LETOS VABIJO, DA SE S SVOJIM "PRIJATELJEM NA DVEH KOLESIH" ODPRAVIŠ RAZISKOVAT KRAJE ...

VLAKI ZA PREVOZ KOLES V TUJINI

Seveda se ti ni treba ustaviti in obstati v krajih, do katerih je po mednarodnih dogovorih omogočen prevoz koles iz Slovenije. Ko si enkrat v Avstriji, na Madžarskem ali kje drugje, lahko spotoma odkrivaš vlake, s katerimi je po notranjih določilih posamezne železniške uprave mogoč prevoz koles.

★ AVSTRIJA

Pri potovanjih v Avstrijo lahko kolo vzameš na vlake, ki peljejo v Beljak, Celovec, Gradec, Dunaj ali v Salzburg. Dodatne informacije o možnostih prevoza koles z vlaki po Avstriji dobiš na www.oebb.at. Cena:

- ★ Enosmerni prevoz spremljanega kolesa iz postaj SŽ do katerekoli postaje ÖBB znaša 5 EUR, iz postaj ÖBB do katerekoli postaje SŽ pa znaša 12 EUR.
- ★ Povratni prevoz spremljanega kolesa v okviru ponudbe Regio AS (le-ta velja do Beljaka, Celovca in Gradca) znaša 5 EUR.

★ MADŽARSKA

Prevoz koles je možen od 27./28. aprila do 27./28. septembra. Zaradi gradbenih del na progi, po kateri vozi vlak IC 247/246 Citadella, je do nadaljnjega mogoč prevoz koles le na relaciji Ljubljana-Zalaegerszeg (torej ne do Budimpešte). Dodatne informacije o možnostih prevoza koles z vlaki na Madžarskem dobiš na www.mav.hu. Cena:

- ★ Enosmerni prevoz spremljanega kolesa na SŽ in MAV znaša 5 EUR.

★ ITALIJA

Neposredni prevoz koles z vlakom med Slovenijo in Italijo žal ni mogoč. Mogoč je le v okviru notranjega potniškega prometa, torej z vlaki do Sežane ali Nove Gorice in nazaj. Čez mejo se je nato treba odpeljati kar s kolesom! V notranjem prometu Italijanskih železnic je mogoč prevoz koles z večino vlakov in ti so v

voznih redih posebej označeni. Dodatne informacije o možnostih prevoza koles z vlaki po Italiji dobiš na www.trenitalia.it.

VLAKI ZA PREVOZ KOLES PO SLOVENIJI

Kolesarska vozovnica velja en dan za neomejeno število prevozov spremljanega kolesa po omrežju SŽ, z veljavno vozovnico za potnika. Za prevoz koles velja enotna cena in ni odvisna od razdalje: 2,69 EUR. Prevoz koles v notranjem prometu po Sloveniji je mogoč z naslednjimi vlaki:

Vlak	Relacija v notranjem prometu	Termin prevoza koles
EC 150 / EC 151	Ljubljana-Maribor-Ljubljana	vsak dan
IC 502 / IC 503	Koper-Maribor-Koper	vsak dan
RG 1604 / RG 1605	Koper-Maribor-Koper	od 21. 6. do 27. 8. 2008
IC 246	Hodoš-Ljubljana	od 27. 4. do 27. 9. 2008
IC 247	Ljubljana-Hodoš	od 28. 4. do 28. 9. 2008
IC 310 / IC 211	Ljubljana-Jesenice-Ljubljana	od 26. 4. do 20. 9. 2008
MV 483 / MV 480	Ljubljana-Ilirska Bistrica-Ljubljana	od 30. 5. do 31. 8. 2008

★ PREVOZ KOLES NA AVTOVLAKU

Prevoz koles na avtovlaku je mogoč skozi vse leto. Enosmerna vozovnica velja za potnika in kolo. Cene za prevoz koles na avtovlaku Bohinjska Bistrica - Most na Soči so od 3,20 EUR do 4 EUR.

Tako, zdaj ti ne preostane drugega, kot da napolniš zračnice z zrakom, nahrbtnik s hrano in pijačo, sebe pa z dobro voljo, in se podaš na pot. Več informacij o prevozu koles na vlakih:

- ★ www.slo-zeleznice.si/si/mednarodni_promet/kolo_in_vlak/
- ★ www.slo-zeleznice.si/si/notranji_promet/kolo_in_vlak/

UGODNA POTOVANJA V AVSTRIJO – ZA SKUPINE!

V skupini je vedno zabavno potovati, pa naj bo zaradi odkrivanja sveta, obiska športnih prireditev in koncertov ali pa morda zaradi šolskih ekskurzij. Za skupinska potovanja mladih do 20. leta se s 1. septembrom 2008 uvaja kar **70 % popust na potovanja z vlakom iz Slovenije v Avstrijo** (v 2. razredu - najmanj 6 oseb). A to še ni vse. K skupini seveda sodijo spremljevalci, ki potujejo celo zastoj (število je odvisno od velikosti skupine). Potovanje z vlakom bo tako najcenejša možnost, pa še samo potovanje v družbi prijateljev bo doživetje zase. Če te torej mika obisk koncerta na Dunaju, smučanje na belih strminah pri sosedih ali obisk kakega zanimivega avstrijskega mesta – zberi prijatelje in izkoristi to ponudbo – zaenkrat velja samo **do 1. septembra 2009**.

INFO: železniške postaje ★ www.slo-zeleznice.si ★ potnik.info@slo-zeleznice.si

**KAVARNE,
BUREKOŽINICE IN
ČEVAPOŽINICE,
ŽIVAHNI TRGI IN
ULICE Z VONJEM
PO TURŠKEM
CESARSTVU,
OLIMPIJSKIH IGRAH
IN PO NEIZBRISNEM
DEJSTVU, DA JE
BILA TU ŠE NE
TAKO DAVNO NAZAJ
VOJNA, KI JE
OSTALA V STAVBAH
IN LJUDEH.**

"Sarajlije" in "Sarajke" pa so kljub temu gostoljubni in topli ljudje, ki te brez težav sprejmejo v svoje mesto in domove, in sicer dobesedno, saj se sobe, ki jih oddajajo kot hostle, pogosto nahajajo v njihovih domovih. Hudega luksuza ne gre pričakovati, ga pa hitro nadomestita preprostost in prijaznost gostiteljev.

NAJ BO NOČ, NAJ BO DAN ...

Na ulicah mrgoli ljudi. Turistov, domačinov, beračev. Slednji samo čez dan, zvečer izginejo. Ne izginejo pa stojnice in trgovinice na **Baščaršiji**, kjer se prodaja vse, od nakita do ročno kovanih džezvic. To je stari del mesta, kjer se odvija kupovanje spominkov, fotografiranje, ogledovanje stavb, trgov in spomenikov, vse to pa budno spremljajo golobi z glavnega trga.

Kjer se konča glavna pešulica Baščaršije, se začne **Ferhadija**, ulica, kjer lepe Sarajevčanke razkazujejo svojo spretno hojo v 10-centimetrskih petkah, poleg njih pa v vsej širini svojih ramen hodijo moški. In vmes turisti. Na tej ulici so trgovine z oblačili in kozmetiko popularnih znamk, zaprejo pa se okrog polnoči, tako da je nakupovanje tudi večerni šport.

SARAJEVO NOČ V

"ROCK TI JE TU ILEGALA"

Do zgodnjih ur traja tudi plesnoprivska dejavnost za ljubitelje pop, narodno-zabavne (bosanske, da ne bo pomote) in elektronske glasbe.

City pub je vedno poln in vedno za akcijo, v **Central cafeju** je prostor za ogled mimooidočih in kak parti, enako je tudi v **Hemingwayu**. V **Celtic pubu** se vrtijo jazz, latino, funk in še kaj, **Retro bar** pa poskrbi za tematske večere.

Rock'n'roll, jazz, blues, etno in house so na sporedu v **Opera baru**, za rockofilične pa je situacija malo bolj žalostna. Če naj bi bilo Sarajevo še par let nazaj eden od centrov rocka na Balkanu, temu ni več tako. "Rock ti je tu ilegalna," je rekel domačin, ko smo v želji, spočiti ušesa, vprašali, kam naj se zatečemo pred beatom. Vseeno smo našli **Rock Teatar**. Aretirali nas niso, smo pa bili edini tam. Pred nedavnim legendarni klub je zdaj zapuščen. Menda je na ilegalni strani tudi **Sloga**, vendar je poleti zaprta.

"ČEVAPI I KAHVA"

Vegetarijanci znajo tu ostati lačni. Pestra prehrana piknik stila namreč poskrbi bolj za krepke mesojedce. Čevapčiči, pleskavice, kareji, ražnjiči, vse za prste polizat, sploh v spremstvu kajmaka, čebule

in lepinih. Za malo lažjo dieto je primernejši burek različnih okusov, za vegetarijance bi bili mogoče primerni krompiruša, zeljanica, tikvenica ali sirnica. Obiskane so tudi pekarnice, nevtralnjšo hrano pa je treba malo iskati ali se odpeljati ven iz mesta.

Vsaj enkrat se izplača poizkusiti bosansko kahvo. Ročno skovano džezvico in dve kocki sladkorja spremlja obvezen ratluk. To je tradicionalna slaščiča, ki spominja na žele, vrst pa je več kot bureka.

OKREPČANI IN NA KOFEINU V NAPRAD NA ZNAMENITOSTI

V območju Baščaršije jih je kar nekaj. Trga golobov ni mogoče zgrešiti, sploh ne kakega goloba, ki se nadležno mota pod nogami. Na njem stoji Sebilj, neke vrste vodnjak. V bližini so **Gazi Husrev Begov bezistan** – pokrita tržnica in **Gazi Husrev Begova mošeja** ter **Inat kuća**, hiša, ki je bila premaknjena čez reko, da so lahko postavili še eno znamenitost – mestno hišo. Na poti po Ferhadiji vidiš večni ogenj, ki gori v spomin padlim v 2. svetovni vojni, blizu pa je tudi sarajevska katedrala.

Pod letališčem je **tunel Dobrinja-Butmir**. Skopan je bil med okupacijo Sarajeva, namenjen pa je bil oskrbi mesta med vojno. Muzej je samo na

SARAJEVO

eni strani tunela in te ni lahko najti. Če ni na voljo lastnega prevoza, avanture ne priporočam. Hitro se znajdeš na napačni strani, prava je daleč. Če je to poleti, je vroče in zgodba postane neprijetna. Prijetno hladno pa je v **drevoredu na Ilidži**, ki vodi k izviru reke Bosne. Lahko se odpraviš peš, lahko pa se pustiš zapeljati kočijažem.

- ★ www.infobar.ba
- ★ www.sarajevo.ba

DOGAJA, DOGAJA ...

V Sarajevu je najživahneje poleti, vendar tudi pozimi mesto ne zaspi:

- ★ Julija se izplača bedeti na **Baščaršijskih nočeh**. Dogajajo se koncerti, modne revije in še kaj. www.bascarsijskenoci.ba
- ★ V sredini avgusta je mogoče srečati Đurota, ki ravno malica kajmak. Takrat se namreč dogaja **Sarajevski filmski festival**. www.sff.ba
- ★ Maja in novembra se zgodi **Sarajevski modni teden**, ki privabi oblikovalce in obiskovalce s celega sveta. www.fashionweek.ba
- ★ V začetku novembra je čas za **Jazz festival** z izvajalci, kot so Dianne Reeves (ZDA), Dave Douglas Magic Circle (ZDA), Depart (AT/CH). www.jazzfest.ba
- ★ Sredina oktobra je namenjena gledališču in mednarodnemu gledališkemu festivalu **MESS**. www.mess.ba

HOSTLI

Ležišče, voda, streha, vrata = hostel. Za prespati in to je to. Predstavitev na spletnih straneh razpoloviš, odšteješ četrin in dobiš približno realno sliko. Cena pa je kalkulativno sprejemljiva. Zasebne sobe stanejo od 8 EUR, večposteljne od 5,50 EUR dalje, v nekaterih primerih se da cene še »prilagajati«. Tipičen primer je hostel **Ljubičica**: lokacija OK, vse ostalo za nezahtevne. Podobno ceno in lokacijo ima tudi hostel **Konak**. Potrebna pa je previdnost, saj so kot lokacije pogosto navedene recepcije, tvoja postelja pa te čaka lep sprehod stran. Namig: na www.euro26.si si lahko brezplačno rezerviraš HostelWorld prenočišča po vsem svetu.

BOLIVIJSKE

PAMPE

LET IZ LA PAZA DO BOLIVIJSKIH PAMP JE BIL NA TREMUTKE PODOBEN UTRINKOM IZ FILMA ŽIVI, KAJTI LETELI SMO MNOGO PREBLIZU ANDOM, POLEG TEGA PA JE VETER NAŠE LETALO PREMETAVAL, KOT BI BILO KAREJENO IZ PAPIRJA.

Vendar pa se je okolje kmalu spremenilo. Leteli smo nad bujnim zelenjem, rjave reke pa so vijugale kot Amazonka, ko jo snemajo iz zraka. Ampak začnimo na začetku.

La Paz je odlično izhodišče za raziskovanje celotne Bolivije. Na stotine turističnih agencij ponuja izlete na Altiplano, v bazen Amazonke, v pampe ter slano puščavo Uyuni. Prav v Uyuni sva imela tudi namen oditi, a je bilo tam stanje zelo napeto – ravno takrat je prišlo namreč do stavke rudarjev, ki so zaprli glavno cesto do Potosija in s tem do Uyunija. Nekaj turistov, ki je bilo dovolj vztrajnih in so vseeno odšli tja, se je zelo pretresenih kmalu vrnilo, kajti ob zapori ceste so jim skoraj zažgali avtobus. Za naju je bila to pravzaprav sreča v nesreči, kajti odločila sva se obiskati bolivijske pampe, ki so bile zelo prijetno presenečenje.

V RURRENABAQUE

V bolivijske pampe smo se odpravili z majhnim letalom. Po precej razburljivi vožnji smo pristali sredi gozda,

na pokošeni travi (na kateri so bili še pasji in konjski iztrebki – na našo srečo je bila med pristajanjem »pista« prazna). Čakalo pa nas je še eno presenečenje. Temperatura je bila namreč kakšnih 20 stopinj višja kot v La Pazu – torej prijetnih 30° C. Mesto, kjer smo pristali, ima eno najzanimivejših imen, kar sem jih do sedaj srečal na svojih potovanjih – Rurrenabaque. Kraj z okoli 20 tisoč prebivalci je oblikovan za turiste – na vsakem koraku hostli in prenočišča, skoraj še več turističnih agencij kot v La Pazu, poleg njih pa še pralnice perila ter lokali z internetom.

SAFARI PO PAMPAN

Same pampe so zelo vroče, a dosti manj vlažne kot džungla, tudi tako bujnega rastja in raznolikega živalskega življenja ni. Ni pa tudi nevarnosti pred malarijo in ni niti velikih pajkov, kar je bil glavni razlog, da sva se odločila za pampe in ne amazonski bazen (sam sem namreč zaprisežen

arahnofob). S starim japonskim terencem smo se najprej tri ure vozili po makadamskih kolovozih. Hrup in prah, ki smo ga povzročali, je vedno znova vznemirilo velike jate ptic, ki so počivale v okoliških mlakah. Priložnosti za fotografiranje na žalost ni bilo, kajti zdelo se je, da želi naš voznik podreti hitrostni rekord, poleg tega pa bi prah in pesek poleg naših pljuč poškodovale še fotoaparate. Nekajkrat pa so nam pot prekrizali še domačini, ki so s paše gnali svoje črede. Ob srečanju z njimi pa je šofer redno uporabljal taktiko vseh voznikov v Boliviji – trolbil je do onemoglosti in zaviral šele zadnjih nekaj metrov na vso moč tako, da nas je zadaj premetavalo, in potem trolbil še malo.

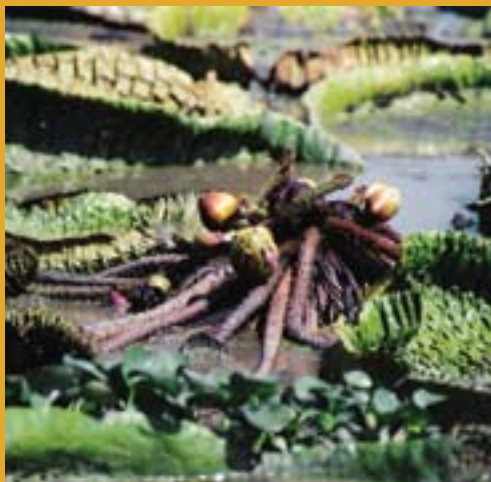
REKA YACUMA

Ko smo končno prišli do reke Yacuma, nas je tam čakal kakšnih pet metrov dolg, ozek čoln, v katerega smo naložili vse, kar smo imeli, in odšli po reki navzdol. Že za prvim ovinkom pa je čakalo presenečenje, če ne kar šok: bregovi rek so bili polni aligatorjev vseh velikosti, kar je ob reki, ki je široka približno kot Iška, prišlo še posebej do izraza. Poleg aligatorjev, ki so se v glavnem predajali sončnim žarkom, je bilo okoli obilo želv, kapibar, opic, ptičev vseh velikosti in, kot smo kasneje videli, tudi delfinov. Na nekaj mestih so nas namreč obiskali roza rečni delfini, za katerimi smo se najpogumnejši tudi zapodili v vodo, kar morda ni bila najpametnejša zamisel (glede na prisotne aligatorje, piranhe ter vse male živalce, ki rade zlezajo v vsako telesno odprtino in se tam zasidrajo), a so se nam delfini spretno izmikali. Naše domovanje je bilo kakih 10 metrov nad reko (ki pa v deževnem obdobju pride skoraj do vrat) in ponoči smo lahko opazovali, kako so se spodaj svetile oči vseh živali, ki so prežale na svoj plen.

ANAKONDE IN PIRANHE

Iskanje anakond – 4-urna hoja po skoraj 40° C po pokrajini brez sence – se je izplačalo. Našli smo namreč kar nekaj anakond (dolgih le okoli tri metre) in kober. Iskanje pa je potekalo kot v dokumentarcih – stopiš v vodo in upaš, da jo boš začutil. Nazaj grede pa nas je razveselil znak »Sunset bar, cold beer, welcome«. Naš vodič piva sicer ni najbolje prenašal, je pa zato za druge ostalo toliko več. Popoldne je sledil ribolov. Kar nekaj piranh je prišlo ven; rumene in bele predstavnice vrste so romale nazaj v vodo, rdeče pa so bile za večerjo – jedo se s kostmi vred in so kar okusne.

Lahko bi zapisal še kaj o tem, kako mi je adrenalin črpal kri po telesu, ko sem hranil in božal odraslega aligatorja, kako smo reševali ribe, ki jim je zaradi sušnega obdobja zmanjkovalo vode, ali pa kako smo ponoči od blizu opazovali male aligatorčke in v strahu pogledovali, kje se nahaja njihova marna. A o tem enkrat drugič.

V EVROPSKEM TEDNU MOBILNOSTI (16.-22. SEPTEMBER) JE ZELO POPULARNO ZAPIRATI STARA MESTNA JEDRA ZA PROMET IN POSLUŠATI POLITIKE, KI SE HVALIJO S ČISTIM MESTOM.

Akcija sicer poteka vsako leto v več mestih in krajih, vendar bi bilo potrebno akcijo širiti tudi časovno, ne le geografsko. Žal pa se po tednu dni največkrat ne premakne nič in se stvari vrnejo v staro vsakdanjost: hrup, izpuste in zastoje.

ZAKAJ JE JAVNI POTNIŠKI PROMET KUL?

Velik del teh vsakdanjih problemov bi rešila bolj množična raba sredstev javnega prevoza – vlaka in avtobusa. Ta imajo kar nekaj prednosti, ki pa jih zna izkoristiti vse premalo ljudi:

- ★ Vozni red je ponavadi vnaprej določen in le zaradi večje okvare ali nesreče lahko pride do zamude.
- ★ Za posameznika je veliko ceneje uporabljati vlak ali avtobus. Že sama cena goriva je veliko višja, da ne govorimo o obrabi in vzdrževanju vozila, za kar ti ni potrebno skrbeti pri javnem prevozu.
- ★ Privarčuješ veliko časa in energije ter nepotrebne živčnosti. Prav tako lahko brezskrbno prebereš kakšen časopis ali knjigo, poslušas glasbo in opraviš nujen telefonski klic ter tako učinkovito izkoristiš potovalni čas.

ZAKAJ JAVNI POTNIŠKI PROMET NI KUL?

Seveda pa ima, vsaj v Sloveniji, javni prevoz tudi nekaj pomanjkljivosti. Resnica je, da je javni potniški promet po večini

javni POTNIŠKI

zastarel in nepriljubljen v primerjavi z 'razkošjem', ki ti ga ponuja osebni avtomobil. Danes povezav z javnim potniškim prometom marsikje ni ali pa so časovno nekonkurenčne in neusklajene. Glavni vzrok je v tem, da je razvoj javnega potniškega prometa v prometni politiki potisnjen na stranski tir že desetletja. Denar se vlaga v avtoceste, za modernizacijo potniškega prometa pa zmanjka sredstev. Tako pride do začaranega kroga: nekakovosten javni potniški promet, premalo potnikov, težavno pokrivanje stroškov, ukinjanje linij in še bolj nekakovosten javni potniški promet. Posledice so seveda težnja k osebni prevozu, gradnja avtocest in onesnaženje okolja ter uničevanje prostora in našega zdravja.

Začarani krog se da prekiniti: modernizacija javnega potniškega

prometa, več potnikov, več prihodkov, uvedba novih linij. In seveda posledice, kot so manjša raba osebnih vozil, čistejše okolje, manj zastojev, varnejše podnebje.

JAVNI POTNIŠKI PROMET ZA TISTE BREZ AVTOMOBILA

Velikemu deležu prebivalcev Slovenije ni omogočena kakovostna mobilnost. Približno 50 % prebivalcev (otrok, starejših, invalidov in socialno šibkejših) nima možnosti nakupa osebnega avtomobila. Ker se prostorska zgradba Slovenije, predvsem pa njenih mest, vse bolj razvija na principu maksimalne dostopnosti z osebnim avtomobilom, hkrati pa je sistem javnega potniškega prometa vse bolj nekonkurenčen in neučinkovit, se kakovost bivanja in mobilnosti velikemu delu prebivalstva poslabšuje. Če želimo živeti v državi, ki omogoča

ŠKI PROMET JE KUL!

je javni potniški promet nujno potrebno revitalizirati.

KAKO DO BOLJŠEGA JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA?

Za boljši javni potniški promet rabimo vsaj naslednje:

- ★ Vzpostavitev intermodalnih centrov, v katerih je mogoče npr. iz vlaka oziroma avtobusa prestopiti na mestni avtobus ali druga sredstva. To je pomembna spodbuda predvsem za večja mesta in regionalna središča.
- ★ Enotne tarife in enotne vozovnice, ki bi spodbudile uporabo različnih načinov prevoza. Če imajo vse vrste prevozov enako ceno, je verjetneje, da jih bodo ljudje enako pogosto uporabljali. Enotne tarife in vozovnice poleg tega olajšajo potovanje, saj je manj zapletov pri nakupu vozovnic.
- ★ Usklajenost voznih redov, ki lahko

bistveno skrajša čas potovanja s sredstvi javnega prevoza. Tako je lahko javni prevoz učinkovitejši in privlačnejši za uporabnike.

- ★ Prostorsko načrtovanje mora zagotoviti, da so nakupovalna središča in poslovne cone, ki so potisnjene na obrobje mesta, dobro dostopne z mestnim prevozom.
- ★ Nižje cene javnega potniškega prometa morajo zagotoviti cenovno konkurenčnost prevozu z avtomobilom. Država bi morala skozi obdavčenje in cene pokazati, kateri način mobilnosti je družbeno bolj zaželen.

TUDI TI LAHKO SMOBLIKUJEŠ PROMET!

Verjetno si misliš, da za zgoraj naštetje izboljšave v javnem potniškem prometu ne moreš narediti ničesar, ker nisi politik ali vsaj šef velikega podjetja za prevoz

potnikov. Vendar se motiš: tvoj glas na volitvah lahko поделиš tistemu, ki se bo zavzemal za javni potniški promet, ne pa za gradnjo novih cest, ki bodo že nekaj tednov po odprtju zamašene. Torej, ko glasuješ, glasuj za tistega politika, ki obljublja nove linije javnega potniškega prometa, ne pa nove linije za avtomobile. Na dolgi rok je tako verjetneje, da boš imel zagotovljen varen prevoz na žur, dopust ali obisk.

Več o ekomobilnosti in drugih nasvetih v zvezi z varovanjem okolja najdeš na spletni strani Focus društva za sonaraven razvoj (www.focus.si).

INTERVJU:

Michel iz Bordeauxa

FRANCIJA

Tokrat smo se pogovarjali s 23-letnim Michelom iz Bordeauxa (Francija). Michel je študent podjetništva in marketinga. Lani je 8 mesecev preživel v Sloveniji, kjer je opravljal študijsko prakso.

Zakaj si se odločil priti v Slovenijo? Kakšna so bila tvoja pričakovanja?

»Zelel sem obiskati novo državo. Zanimalo me je, kakšno je življenje v novih članicah EU, ker o teh državah ne vemo veliko. Na internetu sem poiskal nekaj informacij o Sloveniji in zdelo se mi je lepo. Videl sem slike Bleda, Ljubljane in dobil sem občutek, da je življenje v Sloveniji res drugačno in bolj mirno kot v Franciji, kar se je izkazalo za resnično.«

Kakšna je bila reakcija tvojih staršev in prijateljev, ko si jim povedal, da odhajaš v Slovenijo?

»Vsi so bili presenečeni in zelo radovedni, saj Slovenije niso poznali.«

Kateri kraje si obiskal v Sloveniji? Kaj ti je bilo najbolj všeč?

»Koper, Bled, Ljubljana, Kranj, Postojna, Kranjska Gora ... Zelo mi je všeč Ljubljana. Bled je prav tako čudovit in odličen kraj za sprostitev. Zelo mi je bila všeč tudi Erasmus skupina na ŠOU Ljubljana, ki je skrbela za gostujoče študente iz tujine. Vsak dan se je kaj dogajalo, tako da nam nikoli ni bilo dolgčas (zabave, športne dejavnosti, turistični ogledi ipd.).«

Si kupil kak slovenski spominek?

»Kupil sem dres slovenske nogometne reprezentance za podporo Sloveniji na tekmi proti Nizozemski, uro z ljubljanskim zmajem in laško pivo ... «

Kaj te je najbolj pozitivno presenetilo v Sloveniji? Kaj se ti zdi, je naša največja prednost?

»Slovenija se mi je zdela resnično tiha in mirna dežela, v kateri si lahko odpočiješ. Tukaj

ERASMUS
STUDIJSKA PRAKSA
V
SLOVENIJO
2009
IZŠTUDIJEM
V
LJUBLJANO
2010

je lepo živeti, saj lahko v zelo kratkem času obišeš veliko lepih krajev, tudi tujih (Benetke, Hrvaška, Italija in podobno).“

Si doživel kaj negativnega v Sloveniji? Kaj, kar ti takoj spremeni?

»Prvi dan, ko sem šel na delo, nisem razumel niti ene slovenske besede in nihče na avtobusni postaji ni govoril angleško, da bi mi razložil, s katerim avtobusom se moram peljati. Tako sem se peljal s tremi napačnimi trolami, preden sem našel pravo. Bilo je grozno.“

Si med svojim obiskom spoznal kaj Slovencev?

»Ja, veliko in še vedno sem v stikih z njimi.“

Si se naučil kaj slovenščine?

»Ja, obiskoval sem celo tečaj slovenščine. Spominjam se le osnov: "Jaz sem Michel, sem iz Francije, govorim malo slovensko. Hvala. Dober tek. A lahko račun, prosim? Ful si lepa!"

Kakšen se ti zdi tipičen Slovenec?

»Tipično slovensko dekle je čedno in kadi. Fantje so visoki in imajo radi šport. Oboji pa poslušajo jugoglasbo.“

Kakšen se ti zdi tipičen Francoz?

»Prijazen, ljubitelj hrane in romantičen.“

Katere so največje kulturne razlike med Slovenijo in Francijo, ki si jih opaziš?

»Slovenija je majhna in ne preveč poznana država, Francija pa je zelo dobro prepoznavna z bogato zgodovino in slavnimi osebnostmi.“

Katere so največje razlike pri mladih? Kdaj se mladi običajno odselijo od doma?

»V teh časih se mladi odselijo od doma kasneje kot pred desetimi leti, saj dlje študiramo. Ne vem natančno, kako je v Sloveniji, a v Ljubljani sem videl veliko študentov, ki so med tednom v Ljubljani, za vikend pa se odpravijo domov k staršem.“

Kako bi opisal študentsko delo v Franciji?

»V primerjavi s Slovenijo je pri nas med letom manj študentskega dela, saj še vedno veliko študentov živi

pri starših. Kljub temu nekateri delajo v McDonaldsu ali podobnih organizacijah. Študentsko delo je plačano okrog 8 eur/h. Večina jih dela med poletnimi počitnicami za 1 ali 2 meseca v bankah, restavracijah ali v turizmu na obali. Veliko laže je najti delo, če imaš veze in poznanstva. Če tega ni, se prijavljamo na delo tako, da podjetjem pošiljamo svoje CV-je. Enako velja za študijsko prakso. Na nekaterih šolah je praksa obvezna, na drugih ne. Večinoma obvezna praksa ni dobro plačana.“

Ali imajo mladi v Franciji kakše posebne ugodnosti?

»Študentski boni za prehrano v Sloveniji so ena najboljših stvari, kar sem jih kdaj videl, saj sem lahko jedel pravi obrok v mnogih restavracijah! Tega v Franciji ni. Če hočemo jesti poceni, moramo jesti v slabih restavracijah. Tudi večjih ugodnosti za študente ni, razen določenih popustov v kinu ali muzejih.“

Kaj moramo mladi nujno videti v Franciji?

»Preveč stvari za naštevanje! Francija je čudovita država in ni vse le Pariz. Vsa atlantska obala, še posebej Bordeaux, od koder prihajam, je zelo lepa, prav tako pa tudi mediteranska. Imamo tudi veliko gradov in muzejev ter lepe gore (Pireneji in Alpe).“

Katero francosko kulinarčno specialiteto priporočas?

»Absolutno morate poskusiti raco. Francoska hrana je zame najboljša na svetu.“

Kaj moramo mladi nujno poskusiti v Franciji?

»Oglejte si Pariz z Eifflovega stolpa, pojdite na smučanje v Alpe, na rafting in trekning v Pireneji, oglejte si nogometno tekmo in preizkusite francoski "happy hour" v pariških nočnih pubih, preden se podate naprej na zabavo z lepimi francoskimi dekleti.“

Kateri šport je pri francoski mladini najbolj priljubljen?

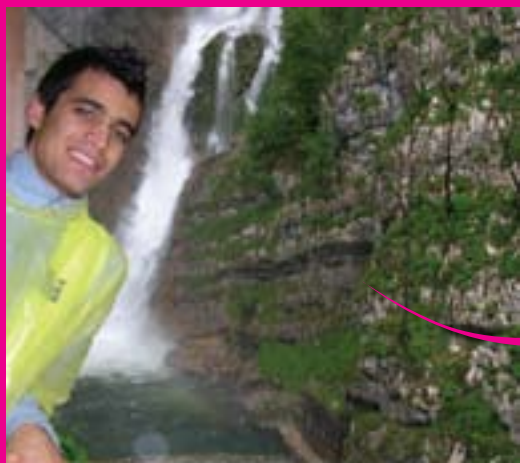
»Nogomet je v Franciji šport številka ena, priljubljena pa sta tudi ragbi in tenis.“

Je v Franciji dovoljeno kaditi na javnih mestih?

»Ne več. Obstajajo pa posebne sobe za kadilce, tudi v klubih.“

Imaš svoj blog?

»Imam 2 bloga, ki me spominjata na čas, ko sem bil v tujini, zdaj pa večinoma uporabljam Facebook.“

PROJEKT VERJAMEM: ZGOVORNE MAJICE

LETOS SE DOGAJA OGROMNO STVARI ...

Navijali smo na Evropskem prvenstvu v nogometu, Slovenija je predsedovala EU, na Kitajskem so bile olimpijske igre ... In za povrh vsega je letos leto medkulturnega dialoga in vključevanja mladih z manj priložnostmi. In začenja se projekt Verjamem.

"SEM JAZ EDEK OD MLADIH Z MANJ PRILožNOSTMI..."

...če ne smem ven, kadar imam "hausarest"? Ne. Mladi z manj priložnostmi so mladi, ki so v primerjavi s svojimi vrstniki prikrajšani zaradi svojega položaja oz. ovir, ki jim onemogočajo učinkovit dostop do izobraževanja, mobilnosti in participacije, vključevanje v družbo ...

Mladi, ki imajo manj priložnosti, so med drugim:

- ★ mladi z nizkim življenjskim standardom, brezposelni, brezdomci,
- ★ mladi s fizičnimi, čutnimi, mentalnimi težavami,
- ★ mladi priseljenci, pripadniki manjšin, begunci,
- ★ mladi z učnimi težavami ter tisti, ki so opustili šolanje ali izpadli iz sistema izobraževanja,
- ★ diskriminirani zaradi spola, etične ali verske pripadnosti, spolne usmerjenosti, tudi odvisniki, mladi iz ločenih družin...
- ★ mladi iz odmaknjenih, ruralnih območij, iz težavnih urbanih četrti, iz manj razvitih območij ...

IN ZAKAJ IMAJO MANJ PRILožNOSTI?

Predstavljaš si, da živiš življenje na invalidskem vozičku. Pokliče te prijatelj in te povabi na super špil čisto nove računalniške igrice, ti pa se boš dogodka težko udeležil, ker blok, v katerem živi prijatelj, nima dvigala. Pomisli tudi na vozičku neprijazne

avtobuse, pločnike, nekatere knjižnice, banke, pošte, šole... Ni tako zelo fino, a?

Kaj pa vsi mladi, ki imajo 6. ali celo 7. stopnjo izobrazbe in so brezposelni? Brezposelnost po novih podatkih sicer strašansko pada, še vedno pa je veliko mladih, ki želijo delo, pa ga ne dobijo, še več pa je takšnih, ki opravljajo delo, ki ni popolnoma nič povezano z vsem tistim, kar so leta pridno tlačili v učene glave. Pomisli tudi, kako je stopiti na igrišče polno vrstnikov, ko kar naenkrat vsi utihnejo in te gledajo, ker pripadaš manjšini, ker si drugačen, ker ne spadaš tja...

POVEJ, V KAJ VERJAMES?

Ti je šlo vživljanje dobro od rok? Ti ni vseeno, kako se takšni mladi počutijo? Mogoče si pa na lastni koži izkusil kaj podobnega? Svoje stališče lahko poveš na glas, še bolje, lahko ga nosiš na sebi in prebral ga bo vsak, ki ti prekrži pot. Ekipa EURO<26 te vabi, da sodeluješ pri **projektu Verjamem** in si »primisliš« majico s svojim stališčem.

Na info@euro26.si nam do **3. oktobra 2008** pošlji svojo kratko misel (do 15 besed, da ne bo majica postala šotor), ki izraža tvoje osebno stališče do mladih z manj priložnostmi. Da ti bo lažje imaš na izbiro izhodišča (uporabiš lahko enega ali več):

★ Verjamem... ★ Rad bi... ★ Fino bi bilo... ★ Želim...

Pretežko? Poskusi takole: zamiži in se preseli v kožo posameznika, predstavljaš si, kako se počuti in zapiši, kaj mu želiš, kaj bi bilo fino... Ali pa povej, kako se počutiš sam, če si se prepoznal v množici mladih z manj priložnosti. Ne pozabi pripisati svojega **imena in priimka ter kontaktnih podatkov** (naslov ali telefon). Ekipa EURO<26 je zate natuhtala še nekaj primerov:

IN ZA PIKO NA 2: ON-LINE GLASOVANJE

Izmed vseh prejetih misli bo žirija izbirala tiste najboljše, ki jih bomo dodali v spletno galerijo na www.euro26.si - nekaj si jih lahko že ogledaš v galeriji. Ko se jih bo nabralo dovolj za pošteno konkurenco (beri: **10. oktobra 2008**), bo sledil napet boj s spletnim glasovanjem. **5 najbolje ocenjenih** bo dobilo svoj prostor **na majicah**, lastnikom v ponos in drugim v »zavist«. Majice bodo dobili tudi najbolj vztrajni glasovalci, naključno izžrebani pa **EURO<26 žogice za žongliranje** ali **Golla torbice za mobilni telefon/mp3 predvajalnik**.

Kaj praviš, si za miselno nevihto in zgovorno majico? Jeseni je čas, ko lahko naglas poveš kaj misliš, kaj želiš, kaj bi bilo fino. Začenja se projekt Verjamem.

VERJAMEM...
JE SE JAVILA IDEJA
DA SE -
ZAKAJ IMAJO MANJ PRILožNOSTI?

RAD BI...
JE SE MISLIL
NE BI PREČEL
MAJICE...

ŽELIM SI...
JE MI BIL
KADROVA
SE BILA PTA...

FINO BI BLO...
JE MI HVA
SOPRA
KAI BI PIZ
SE BILCI...

EXTREME SLEDGES

Američani so izumili novo cestno igračo za izzivanje smrti. Je nekakšen križanec med gokardom in sankami, poseben v tem, da se na njem vozimo leže, z glavo naprej. Tak položaj telesa naredi vožnjo zares noro in adrenalinsko. Te "cestne sanke" so narejene iz steklenih vlaken, njihovo stabilnost omogoča 14 koles, tudi zavijanje in zaviranje z njimi naj ne bi bilo nikakršen problem. Z njimi lahko dosežeš hitrost tudi do 130 km/h. Če te torej ni strah možne smrti ali trajne paraliziranosti, jih lahko preizkusiš ali celo kupiš, sicer pa pogledaš videoposnetek vožnje z njimi.

★ www.xssusa.com

KITEWING

Nekoliko predelano, z jadralne deske sneto krilo še najbolj spominja na mini jadralnega zmaja. Služi lovljenju vetra, kar povzroča drvenje naokoli (svetovni rekord je okoli 100 km/h), skoke (do 30 m), polete (do 300 m) in pospeške (kot dobro motorno kolo). Letni čas oz. podlaga za uporabo nista omejitvev. Sneg, led, zemlja, pesek, voda ... pod noge samo potisneš terenu primerno prevozno sredstvo: za led drsalke, za raven teren rolerje, za neravnega t. i. mountain boarda oz. rolke z velikimi napihljivimi kolesi, za sneg smučke ali snežno desko, za vodo pa jadrarno desko.

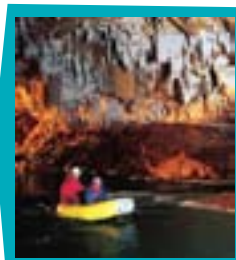
★ www.kitewing.com

JAMSKI TREKING

Če te zanimajo skrivnosti in lepote javnosti do nedavnega še nedostopnih kraških jam, se lahko sedaj vanje s prijatelji odpraviš na trekking po poteh prvih raziskovalcev, raziščeš skrivnostne rove in galerije, izveš do kod se raztezajo kraške jame, kam izginjajo podzemne reke in kje se končajo zakopani rovi. Seveda v jamskih kombinezonih in s karbidovkami na glavah ter v spremstvu izkušenih vodnikov. Jamski trekking se izvaja v Postojnski jami, Pivki in Črni jami ter Jami pod Predjamskim gradom.

★ www.postojnska-jama.si

★ www.turizem-kras.si

KNEEBOARDING IN ELASTICBOARDING

Dve simpatični različici bordanja na vodi:

★ Pri elasticboardingu pa je poglavitna iznajdljivost v samem pogonu. Namesto skilifta ali čolna lahko za pogon uporabimo kar elastiko, ki jo pritrdimo na neko točko na obali. Elastiko s hojo ob obali v stran napnemo, kar nam omogoči pogonsko moč za vožnjo po vodni gladini.

★ www.elasticboarding.com

★ Pri kneeboardingu za pogon uporabljamo skilift ali čoln, za prevozno sredstvo pa desko, prirejeno vožnji kleče (kneeboard). Zaradi klečečega položaja in dodatnega pritrdilnega traku sama vožnja zahteva manj spretnosti kot wakeboarding, ni pa zato nič manj zanimiva.

★ www.kneeboard-uk.com

EN PUNTO FESTIVAL

★ **13.–23. september 2008, Ljubljana**

Na različnih lokacijah v naši prestolnici bodo znova potekale zanimive gledališke predstave, ki jih sicer ne bi imeli možnosti videti. V glavnem iz južne Evrope, vse od gledališča do pop opere, za vse, ki imate radi predstave na nekoliko drugačen način.

★ www.exponto.net

MEDNARODNI FESTIVAL MESTO ŽENSK

★ **9.–17. oktober 2008, Ljubljana in Ptuj**

Mednarodni festival sodobnih umetnosti, v katerega središče je postavljena ženska, se bo letos osredotočal na kritično (samo)razumevanje kulture in odnosov moči, na človeški odnos do živali in na tehnologijo.

★ www.cityofwomen.org/2008

ŠTUDENTSKA BREND

★ **14.–16. oktober 2008, Ljubljana**

Na osrednjem slovenskem študentskem dogodku se bodo tudi letos prepletale koristne informacije o študiju in karieri po njem pa tudi o kreativnem in aktivnem preživljanju prostega časa in evropskih možnosti za mlade. **Tudi ekipa EURO<26 bo tam - poišči nas in si prisluži nagrado!**

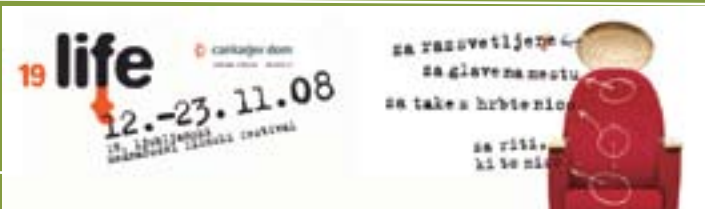
★ www.dobimo.se

FESTIVAL SLOVENSKEGA FILMA

★ **22.–25. oktober 2008, Portorož**

V Avditoriju Portorož bomo tudi letos lahko pričali mimohodu avdiovizualne produkcije zadnjega leta, ki se bo zaključil s podelitvijo nagrad za najvidnejše dosežke in ustvarjalce.

★ www.fsf.si

LIFFE

★ **12.–23. november 2008, Ljubljana**

Ljubljanski mednarodni filmski festival že vrsto let gosti filmske uspešnice vseh petih celin, najbolje pa je, da tam lahko vidiš filme, ki v naše kinodvorane sicer nikoli ne bodo zašli. Predvsem ne spreglej sklopov Proti vetru in Ekstravaganca.

★ www.liffe.si

ANIMATEKA '08

★ **8.–14. december 2008, Ljubljana**

Tudi letos bo Ljubljana za teden dni postala žarišče mednarodne animacije na edinem slovenskem tovrstnem festivalu. Poleg projekcij festival prireja tudi srečanja z mednarodnimi gosti in delavnice.

★ www.animatekafestival.org

DOGODKI DOMAČI

DOMAČI KONCERTI

- ★ **BAJAGA** - 18. 9. 2008, Cvetličarna Mediapark, Ljubljana
- ★ **Festival UTRIP** - 19. 9. 2008, Križanke, Ljubljana
- ★ **IGGY POP & THE STOOGES** - 29. 9. 2008, Hala Tivoli, Ljubljana
- ★ **PRIMAL SCREAM*** - 30. 9. 2008, Cvetičarna mediapark, Ljubljana
- ★ **LIVING COLOUR** - 1. 10. 2008, Cvetličarna Mediapark, Ljubljana
- ★ **HLADNO PIVO** - 3. 10. 2008, Križanke, LJ
- ★ **MONSTER MAGNET** - 22. 11. 2008, Cvetličarna Mediapark, Ljubljana
- ★ **METALFEST** - 10. 12. 2008, ŠTUK Maribor, Maribor

* **10 % EURO<26 POPUST!** Samo v ŠKUCu (stari trg 21, LJ)

TUJI KONCERTI

- ★ **MADONNA** - 23. 9. 2008, Dunaj, A
- ★ **COLDPLAY** - 24. 9. 2008, Dunaj, A
- ★ **MADONNA** - 25. 9. 2008, Budva, ČG
- ★ **SYNDICATE** - 4. 10. 2008, Dortmund, D
- ★ **ALICIA KEYS** - 10. 10. 2008, ZG, HR
- ★ **JAMES BLUNT** - 30. 10. 2008, Treviso, IT
- ★ **QUEEN & Paul Rodgers** - 1. 11. 2008, Dunaj, A

tuji ODKI

SEPTEMBER

LONDONSKI DIZAJNERSKI FESTIVAL

★ London, Anglija

★ 13.–23. september 2008

V mestu, ki zbuja domišljijo, letos obljubljaljo še širšo ponudbo oblikovalskih dogodkov, domiselnih razstav in instalacij. Cel London bo oder preizkušenih slavnih oblikovalcev in upajočih mladih ustvarjalcev, ki si ime šele ustvarjajo. Podeljenih bo tudi devet prestižnih oblikovalskih nagrad.

www.londondesignfestival.com

OKTOBERFEST

★ München, Nemčija

★ 20. september–5. oktober 2008

Tudi letos bo največji nemški festival piva privabil na tisoče žejnih obiskovalcev, ki pa bodo tudi pri vrčku občutili inflacijo, saj bodo zanj letos odšteli med 8 in 8,30 evra. Bolj veseli bodo njihovi štirinožni prijatelji, za katere letos obljubljaljo prav posebno pasje pivo, da ne bodo le žejno čakali pod mizo.

www.oktoberfest.de

OKTOBER

SITGES 08

★ Sitges, Španija

★ 2.–12. oktober 2008

41. filmski festival v Sitgesu, ki je v preteklosti gostil številna zveneča imena filmskega sveta, bo letos posvečen 40. obletnici kultnega filma 2001: A Space Odyssey Stanleya Kubricka. Letošnji igralski imeni bosta zato Gary Lockwood in Keir Dullea.

izkoristi 20 % EURO<26 popust!

www.cinemasitges.com/uk

EUROARGENTINO

★ Madrid, Španija

★ 3.–5. oktober 2008

Madridski prvi mednarodni festival tanga bo v Španijo pripeljal najboljše svetovne plesalce tanga,

baleta, inštruktorje, glasbenike in pevce, ki bodo na delavnicah in predstavah prikazali najboljše iz Argentine in Evrope – v iskanju pravega argentinskega tanga prav v sruu Madrida.

www.mareletango.com

CIRCO CIRCOLO

★ Liempde, Nizozemska

★ 10.–19. oktober 2008

Nenavadno pisan dogodek, poln vragolij in zadrževanja diha – Nizozemska bo namreč gostila mednarodni festival modernega cirkusa. Ta zaobjema mešanico modernega gledališča, plesa in glasbe ter akrobatike in oblikovanja.

Vse čute naenkrat boš s kartico EURO<26 lahko napolnil **2,50 evra** ceneje – **izkoristi EURO<26 popust!**
www.circocircolo.nl

FRANKFURTSKI KNJIŽNI SEJEM

★ Frankfurt, Nemčija

★ 15.–19. oktober 2008

Frankfurtski knjižni sejem se ne vrti le okoli knjig, ki jih drejo gledati obiskovalci iz vseh držav, pač pa tudi okoli kulturne izmenjave prek nacionalnih meja – razstavljeni bodo, med drugim, tudi slovenske knjige. Hkrati vsako leto izberejo tudi častnega gosta, ki dobi priložnost predstaviti svojo mednarodno veljavo.

www.buchmesse.de

5. ZAGREBSKI FILMSKI FESTIVAL

★ Zagreb, Hrvaška

★ 19.–25. oktober 2008

V zagrebškem študentskem centru in kinu Evropa bo letos že šestič zapored potekal filmski festival, ki privablja filmske predstave z vsega sveta v upanju, da bodo domov odnesle domiselno nagrado, zlati voziček.

www.zagrebfilmfestival.com

SVETOVNI FESTIVAL ARHITEKTURE

★ Barcelona, Španija

★ 22.–24. oktober 2008

224 stavb se bo potegovalo za naziv najboljše in najlepše na prvem svetovnem arhitekturnem festivalu, ki ga bo gostila Barcelona, mesto, ki združuje lepote klasične in čudeže moderne arhitekture. Predstavljeni bodo nov pekinški stadion, letališče v Singapuru pa vse do javnega stranišča iz Teksasa.

www.worldarchitecturefestival.com

LUCCA COMICS & GAMES 08

★ Lucca, Italija

★ 30. oktober–2. november 2008

Na prek 18.000 kvadratnih metrih razstavnega prostora se bo tudi letos drenjal več kot 100 tisoč obiskovalcev, željnih najnovejših stripov, risank in vsega z njimi povezanega iz Evrope in Japonske. Prodajni program bo dopolnjeval tudi zabavni s tekmovanji, igrami in seveda maškaramo.

www.luccacomicsandgames.com

NOVEMBER

SEJEM EUREKA

★ Bruselj, Belgija

★ 13.–15. november 2008

V Bruslju se bodo predstavile najboljše in najnovejše evropske inovacije: 500 inovatorjev se bo predstavilo 3000 obiskovalcem iz najrazličnejših poklicnih sfer in tako zagrabilo priložnost, da bi s svojimi idejami segli dlje kot le na domači trg.

www.brussels-eureka.be

KUJI T film

ALEJANDRO GONZALEZ INARRITU ★ EL NEGRO

"THERE IS NO BORDER OR RESPECT BETWEEN THE HUMAN TRAGEDY AND ENTERTAINMENT. THAT'S WHY I NEVER WATCH TV." A. G. I.

Prvo filmsko stoletje je prevečkrat doživelo zlorabo nasilja v komercialne namene. Gledalec je postal suženj zabave. Ob izidu Iñárritujevega prvenca so padali očitki o pretirani uporabi nasilja. Očitki niso bili tehtni: odgovorno in eksplicitno prikazovanje nasilja prav poudarja tisto, kar sodobnemu svetu čedalje bolj primanjkuje – osebne odgovornosti. Spoznanje, da je prodajanje nasilja še kako premišljena odločitev in ima težke posledice, lahko v tenkočutni vizualni obliki poda le človek, ki televizijski svet obvlada v malem prstu.

BIOGRAFIJA

Alejandro González Iñárritu se je rodil leta 1963 v mehiški prestolnici. Opravljanje dela DJ-ja ob hkratnem študiju filmske in gledališke režije mu je odprlo številna obzorja. Z marljivim delom si je priboril mesto režiserja reklamnih oglasov na najpomembnejši mehiški televizijski postaji. Želja po velikem platnu je bila vseskozi prisotna, a se je uspela realizirati šele po snidenju s scenaristom Guillermom Arriago. Od tega trenutka dalje se je os Arriaga-Iñárritu za vsaj naslednja dva filma pretvorila v vihar, ki je zgodbe o smrti, starševstvu in izgubi poneseł po celi zemeljski obli.

FILMOGRAFIJA

Zapletene, a čudovite zgodbe scenarista Guillerna Arriaga so bile točno to, kar je Iñárritu bistveno potreboval za razvoj svojega talenta. Drama AMORES PERROS (2000) je navdušila svetovno kritično javnost. Ustvarjalni zanos je dvojcu ponudil priložnost

dela v Hollywoodu; rezultat je bil kriminalna drama 21 GRAMS (2003), ki je povezovala cikel nepravilne smrti in omadeževanega ponovnega rojstva. Naslednja mojstrovina – BABEL (2006), ki zaključuje njuno trilogijo smrti, se posveča človeškim komunikacijskim nesporazumom v petih različnih jezikih.

AMORES PERROS (2000)

Octavio že dolgo časa želi pobegniti z bratovo ženo, a mu primanjkuje denarja. Zato se prične udeleževati nezakonitih pasjih borb. Nekoč skuša z avtom zbežati pred nasilneži, prevozi rdečo luč in povzroči prometno nesrečo. Daniel in Valeria končno najdeta skupno srečo, ki pa ne traja dolgo: Valeria je udeleženka taiste prometne nesreče, v kateri izgubi nogo. Brezdomec El Chivo je priča tej prometni nesreči. Tri medsebojno povezane zgodbe o različnih družbenih razredih v sodobnem Mexico Cityju prikazujejo nevidne niti, ki povezujejo naša dejanja, življenja in želje.

INARRITU –izmi

- ★ "I feel that if you have to explain something it loses strength. The film should explain itself."
- ★ "Directing non-actors in a language that you yourself don't understand is the craziest thing you can possibly think of. But I would do it again in a minute."

- ★ wikipedia.org
- ★ imdb.com
- ★ guardian.co.uk
- ★ nytimes.com

POLETJE FOTOGRAFIJ

LES RENCONTRES D'ARLES (WWW.RENCONTRES-ARLES.COM),
NAJVEČJI FESTIVAL AVTORSKE FOTOGRAFIJE.

Les Rencontres D'Arlés (www.rencontres-arles.com), se vsako leto dogaja v tisoč kilometrov oddaljenem provansalskem mestu, katerega kavarne, galerije in muzeje (pod taktirko letošnjega kustusa Christiana Lacroixa) je čez poletje polnila fotografija.

NOČ LETA

Pozno zvečer prispemo v Arlés. Takoj se napotimo na sprehod po centru mesta, kjer se po kotičkih vrtijo projekcije večjih svetovnih agencij in fotografov. Medtem ko so fotografije v okviru festivala izobešene od 8. julija pa vse tja do 14. septembra, je vrh festivala ravno 11. julija, ko se zgodi noč projekcij svetovne fotografije z naslovom "Nuit de L'Année" – v prevodu "Noč leta". Mestni kotički Arlésa postanejo med deseto zvečer in tretjo uro zjutraj mali kini, kjer kinematografi vrtijo projekcije svetovne produkcije na področju fotografije. Poleg večernih projekcij se v otvoritvenem tednu v sklopu festivala odvijajo tudi razne delavnice, predavanja, pregledi portfoliev, simpozij ...

RAZSTAVE

Naslednji dan obstojimo na razstavi "Studio" PAOLA ROVERSA, kjer se čas zliva v neskončnost prek portretov modelov, postavljenih v "štirioglati sobo z visokim stropom in velikim oknom na severni strani", kot pravi avtor. "Studio ne obstaja samo v tej sobi, obstaja povsod, kjer postavim svoj fotoaparatus na stativ, povsod, kjer postavim stativ na tla, osvobajajoč svoje misli in srce."

Običeemo deklice s fotografij VANESSE WINSHIP, ki obiskujejo šolo v mejnih pokrajinah vzhodne Anatolije.

Črno-bela serija vedno enako kadriranih portretov z naslovom "Sweet Nothings" nam pripoveduje zgodbe deklet, ki odraščajo v kruto ozemlje, polno konfliktov med kurdskim separatisti in Turki.

Sprehodimo se še skozi "Fotografije iz dežele Nije", kjer lebdimo v domišljijско ustvarjenih prostorih in atmosferah modnega fotografa TIMA WALKERJA, ki interjerje domov, hiš in praznih hal spreminja v pravljično deželo, v kateri se igra s svojimi modeli.

CHRISTIAN LACROIX

Festival Rencontres D'Arlés vsako leto menja kustosa. Letošnji, Christian Lacroix, je prinesel v Arlés kar nekaj modne fotografije. Razstave se delijo na glavni Lacroixov izbor fotografije, serije in nominacije Book award, Le Méjan, Institutions in Cafe del Europe. Zvečer smo bili priča modnemu spektaklu Christiana Lacroixa in dokumentarni projekciji Josefa Koudelke – vdor tankov v Prago leta 1968.

Nedelja je, zapuščamo mesto fotografije. V spomin se mi najbolj vtisnejo Paolo Roversi, Tim Walker, Richard Avedon, Paolo Pellegrin, Larry Towel. Iz Francije pa s sabo odnesem tudi knjigo Masked Portraits Achinta Bhadre – kot terapija izveden fotografski projekt portretiranja zamaskiranih deklic iz varne hiše v Kalkuti. Zunaj avtomobila se igrajo deklice, ki prosijo Branka in Meto, da jih zavrtita na vrtljaku. Poslovimo se, pomahamo deklicam in zapustimo Arlés.

COSPLAY

**PO SVETU SE JE ŽE DOLGO
TEGA RAZŠIRILA JAPONSKA
SUBKULTURA, KI TEMELJI NA
PREOBLAČENJU V NAJLJUBŠE
ANIMEJSKE IN DRUGE
FANTAZIJSKE LIKE, KI JI
LJUBITELJI KRATKO REČEJO
COSPLAY.**

Gre za zloženko iz besed costume (kostum) in play (igra). V zadnjem času pa ta vrsta zabave dobiva vedno več veljave tudi v Sloveniji.

JAPONSKE KORENINE

Cosplay, ki takrat še ni nosil tega imena, pač pa so mu rekli preprosto preoblačenje v najljubše fantazijske like, ima korenine v osemdesetih na Japonskem, prav tako pa je bilo takih primerov mnogo tudi med ameriškimi ljubitelji znanstvene fantastike. Ljubitelji ZF so še danes znani po tem, da jim nič ni pretežko, da bi dokazali ljubezen in predanost svojemu najljubšemu žanru, in še danes so popularni kostumi legendarnih ZF-likov od Spocka do Aliena. Vseeno Japoncev nihče ne more prekašati v gojenju ljubiteljskih kultur, kar dokazujejo neštete res posebne izdaje filmov in knjig, ki jih pozna samo Japonska in so veliko bolj polne dodatkov kot izdaje, ki jih dobimo na Zahodu.

Tako je cosplay, čeprav ima svoja žarišča še vedno na animejskih in igričarskih sejmih ali srečanjih, na Japonskem več kot samo to. Nekateri mladi cosplay dojemajo tudi kot osvoboditev od vsakodnevne osebnosti, ki jim jo nalaga rigidna japonska družba in se zato ob popoldnevih, še bolj pa ob koncih tedna, sproščajo za masko svojih idolov iz fantazijskega sveta ali sveta slavnih. Most v Harajuku-ju, eni od Tokijskih četrti, je še posebej znan kot zbirališče tistih, ki navdih iščejo v animejih, mangah ali igrarh – v zameno pa je sam most postal središče marsikatere mange ali animeja.

DRUGI JAZ

Ampak če misliš, da je cosplayanje tako preprosto kot pustna šema, ki jo spraviš skupaj v enem popoldnevu, se pošteno motiš. Ne gre za masko za en dan, pač pa za popolno prelevitev v drugi jaz, ki vključuje tako mentalno pripravo kot res dodelan kostum, ki je največkrat tako poln detajlov, kot je tudi pregrešno drag. Japonska pozna številne specializirane trgovine za cosplayerje,

tisti, ki se s tem hobijem ukvarjajo resno, pa se tudi sami izurijo s šivalnim strojem ali oblikovanjem različnih materialov. K temu sodi tudi to, da znajo izbranemu liku prilagoditi vedenje, zato študirajo njegovo mimiko, glas in celo način razmišljanja. Poleg tega tudi ni redkost, da se dekleta oblačijo v like moških, ki jim ugajajo. Medtem ko je fantov v ženskih preoblekah manj, se tej zvrsti cosplaya reče crossplay.

V SLOVENIJI

Tudi v ostali Aziji poznajo cosplayerje, pa tudi v Evropi in Ameriki – povsod, kamor se je razširila ljubezen do animejev, mang in iger. Največ cosplayerjev je vedno najti na sejmih in srečanjih, tja pa občasno potujejo tudi slovenski cosplayerji. Prvi poskusi v Sloveniji so bili že pred leti – poskusi preoblačenja v animejske like namreč. Celo pustna animejska maškarada je bila, vendar so bili ti poskusi izolirani in individualni, saj je bil vsak cosplayer, kot se ljubiteljem cosplaya reče, lik zase. Nedavno pa je nastala skupina, ki sedaj zajema že 30 pristašev po Sloveniji, ki se je na nemškem animejskem sejmu Animagic predstavila v skupinski

preobleki. Nikogar ne bo presenetilo, da se jih je največ našlo na obali, kjer so rasli z animeji na italijanski TV.

SPIRIT REPLICA

Od Japonske smo seveda še daleč. V Tokiju poznajo predele, ki so znana zbirališča cosplayerjev in kjer preoblečeni japonski šolarji preživljajo proste ure v takih ali drugačnih preoblekah. Tam je oblikovanje kostumov prava umetnost, v Sloveniji pa je pri tem v največjo pomoč iznajdljivost. Aljoša Keber, ki naše cosplayerje zbira na spletnem portalu Cosdown (<http://cosdown.com/forum>) in v skupini Spirit Replica, se muza, da je neverjetno, koliko koristnega je moč najti po slovenskih nakupovalnih središčih, če si le vzameš čas. Sicer si obleke šivajo sami, včasih pa si pomagajo tudi z eBayem. Pri orodjih in orožjih se prav tako pokaže njihova iznajdljivost, v skupini imajo celo člane, ki priskočijo na pomoč z obdelavo aluminija in podobnih materialov.

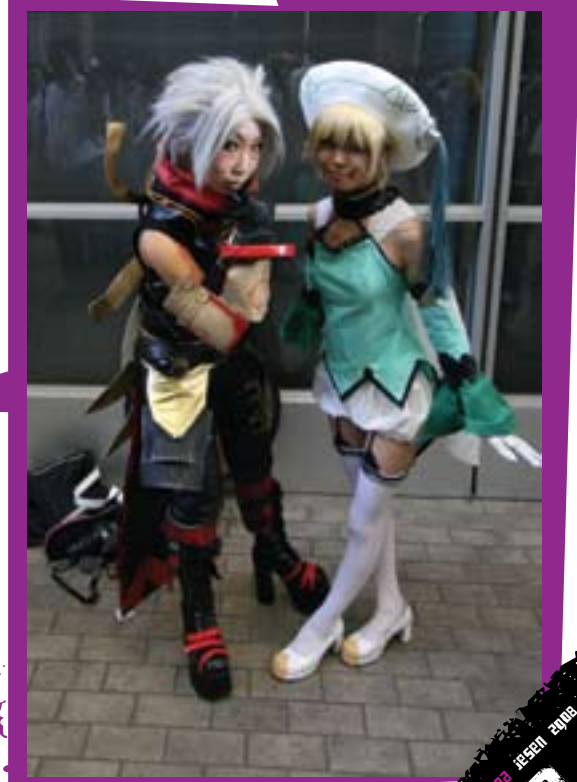
TEKMOVANJA

Pri cosplayanju je bistvenega pomena, da je preoblečeni vsaj do neke mere podoben liku, ki ga upodablja. Glede na naravo animejskih likov je to pogosto zelo težavno, zato se cosplayerji delijo na profesionalne, ki to pravilo upoštevajo, in amaterske, ki ga ne. Profesionalni

cosplayerji se pripravljajo tudi na tekmovalne nastope. Na sejnih je mogoče tekmovati v različnih kategorijah: od gole podobnosti upodobljenemu liku prek pretepaških prizorov do celotnih skečev.

Tudi Spirit Replica za somišljenike organizira izlete na tuja animejska srečanja, široko izbiro likov, ki jih lahko upodablja, pa jim omogoča predvsem starostni razpon članov, saj štejejo od 14 do 25 let. In z veseljem bodo sprejeli še vse, ki mislijo enako. Morda celo tebe?

- ★ www.cosplay.com - Absolutno vse o cosplayu
- ★ <http://en.curecos.com> - Japonski Cosplay
- ★ <http://cosdown.com> - Portal slovenskih cosplayerjev

CVILEŽ, PRASKANJE, TRGANJE, PRASKETANJE IN POKANJE NISO TIPIČNI ELEMENTI, KI BI JIH PRIČAKOVALI OB POSLUŠANJU POVPREČNEGA HIP-HOP IZDELKA.

Tekoči mozaik glitch-hopa, ki je previdno sestavljen iz tleskov in pokov, izrezanih ter zlepjenih odrapanih odlomkov, samostojno ali kako drugače izdelanih zvokov šuma, občasno celo nasprotuje hip-hop tradiciji. Ritmi, ki jih vsebuje takšen hibrid, hrepenijo po zvoku preskakovanja zgoščenk, scratchanja vinilnih plošč in vseh ostalih možnih zvočnih sprevačanj, kar si jih je ustvarjalec zmožen izmisliti.

Glede na znane izvore produkcijske tehnike v hip-hopu (močan vpliv samplanja) je z enega vidika presenetljivo, da glitch svojega mesta v tem žanru ni našel že veliko prej. Po kratkem premisleku je po drugi strani razumljivo, da je hip-hop moral (tako kot konec 70. let prejšnjega stoletja) počakati na določeno stopnjo idejnega in tehnološkega razvoja, ki ga je s seboj prineslo rojstvo sodobne plesne glasbe in njenih pojavnosti.

Splošen pojav žanra glitch je potihoma spremljal razvoj sodobne elektronske glasbe, njegove korenine pa segajo vsaj več desetletij nazaj na nemška tla. Achim Szepanski, ki naj bi svoj navdih črpal iz ustvarjalnih tehnik avantgardnih eksperimentalnih mojstrov 20. stoletja (Pierre Schaeffer, Karlheinz Stockhausen), naj bi bil eden prvih glitcherjev. Ob sočasnem razvoju elektronske glasbe se je glitch zvok najprej pojavil v ambientalni glasbi zgodnjih 90. let (Oval, Autechre), kasneje pa z novim kreativnim elanom navdal še techno in house (Ricardo Villalobos, Vladislav Delay).

S poskočnostjo, ki jo ustvarjajo prirodne zakonitosti hip-hopa, in z inovativnostjo, ki jo nudijo elektroakustične avanture, je zadnja leta stagnirajoča kultura dobila nov zagon. Bliskovite spremembe tempa, ki jih gradijo desetinko sekunde dolgi glasbeni izrezki, silijo MC-je v neusmiljen lov za flowom. Rezultat je čustvena, intenzivna energičnost, ki jo redkokdaj slišimo. Organsko zvenceč glitch-hop niti približno ni povprečen mehanizirani hip-hop, je pa naravni kazalec in kratek predogled tistega, kar lahko od hip-hopa pričakujemo v prihodnosti.

- ★ wikipedia.org
- ★ allmusic.com

tekst: Dino Latič

GLITCH

PRIPOROČAMO

★ PREFUSE 73

Guillermo Scott Herren je eden najopaznejših producentov žanra. Ustvarja neverjetne zvočne kolaže, tudi pod številnimi drugimi aliasi: Piano Overlord, Ahmad Szabo, Delarosa, Asora.

Priporočena albuma:

- ★ Vocal Studies + Uprock Narratives
- ★ One Word Extinguisher

★ EDIT

Producer in DJ iz Los Angelesa, ki veliko časa prebije tudi s prijatelji iz The Glitch Mob. Edward Ma je odgovoren za miriado produkcij, med drugim sta na njegovem seznamu tudi eminentna raperja Busdriver in Sole. Priporočena albuma:

- ★ Crying Over Pros For No Reason
- ★ Certified Air Raid Material

★ FLYING LOTUS

Boljšega priporočila kot to, da si daljni sorodnik slavnega jazz saksofonista in skladatelja Johna Coltranea, ne moreš dobiti. O nadarjenosti Stevena Ellisona priča tudi ogromno navdušenje v hip-hop krogh. Priporočena albuma:

- ★ 1983
- ★ Los Angeles

★ DABRYE

Pretanjen čut za ritem, ki zliva občutek žive instrumentacije s stiliziranim elektronskim programiranjem, je prava blagovna znamka Tadda Mullinixa. Priporočena albuma:

- ★ One/Three
- ★ Two/Three

★ MACHINEDRUM

Travis Stewart je znanje na prestižni šoli zvočnega inženiringa uporabil na svojevrsten način: pričel je zlivati inteligentno plesno glasbo s hip-hopom.

Priporočena albuma:

- ★ Now You Know
- ★ Urban Biology

golla .. da vaša
naprava ne bo **gola** ..

Golla je svetovno poznana blagovna znamka, ki s svojimi modnimi torbami vnaša svežino in mladostnost v svet mobilne elektronike.

Uporaba modnih barv, izvirnih vzorcev in odlična kakovost so značilnosti vseh njihovih izdelkov.

Modne torbice Golla nudijo izvrstno zaščito in omogočajo udobno nošenje vašega mobilnega telefona, fotoaparata ali glasbenega predvajalnika.

Številni žepki ponujajo dovolj prostora tudi za shranjevanje denarja, plačilnih kartic, dokumentov... kar naredi torbice Golle idealne spremljevalke za v šolo, potovanja in vsakdanje opravke.

S torbami in nahrbtniki za prenosne računalnike je Golli uspelo združiti izviren dizajn in praktično uporabo. Omogočajo udobno nošenje in nudijo potrebno zaščito za prenosni računalnik. V številne predale in žepke lahko shranimo vse dodatne pripomočke in predmete.

rttri

RT-TRI, d.o.o.
Borovce 31
1236 TRZIN, SLOVENIJA
T: (01) 53 04 000
F: (01) 53 04 010
info@rt-tri.si
WWW.RT-TRI.SI

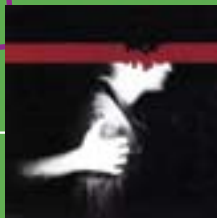
NINE INCH NAILS

The Slip

Trent Reznor še enkrat dokazuje, da mu ni spodrsnilo, saj je album točno tisto, kar od njega pričakujete. Industrijska glasba, ki je z njim pravzaprav dosegla svoj pomen, je tako idealna ne le za filme tipa 7edem ali The Machinist, pač pa za vse tiste najtemnejše kotičke, ki se pojavljajo v vašem umu. To, da je navadno Reznor potreboval več let, da je izdal album, se je v zadnjem času spremenilo, saj je v zadnjih treh letih to že njegov četrti album. Tu se skrivajo spontanost, udarnost, strah, hipnoza, klavstrofobija, čustvenost in odkritosrčnost. Morda bolj kot kdaj koli prej. Vsekakor pa se boste ob koncu albuma, ki si ga lahko brezplačno naložite na www.nin.com, spraševali, če je Reznor izgubil pamet ali stoji na robu.

GLASBA

BECK MODERN GUILT

THE TING TINGS

We Started Nothing

Ko je skupina z nenavadnim, a zvenečim imenom lansko leto pristala na angleški sceni kot meteor, si nihče ni mislil, da bodo tu ostali. Število skupin, ki se zdijo obetavne in zabavne, namreč ves čas narašča, število tistih, ki se obdržijo, pa upada. Imenovali so jih za najbolj hit band letošnjega leta, ki je že s svojim debitantskim albumom poskočil na lestvicah. Album res predstavlja dobro instrumentalno plat ter vključevanje različnih instrumentov in je lahkoten pop, ki ga zlahka preigravate še in še, vendar ne boste do konca albuma odkrili prav ničesar novega. Novinci, ki predstavljajo novo ostro plat mladine, so lahko zabavni, a hitro dolgočasni, saj so si skladbe ne le podobne, pač pa se skorajda ponavljajo.

COLDPLAY

Viva La Vida

Eden izmed najbolj jamrajočih glasov angleške kraljevine se vrača s svojo skupino in četrtim albumom, ki si je naslov sposodil od umetnine Frida Kahlo, naslovnico pa od Eugèna Delacroixa, saj slika predstavlja Svobodo (alias Marianne), ki vodi ljudi. Dramatična zunanja predstavitev plošče pa nikakor ne obljublja več, kot dejansko dostavi. Legendarni producent Brian Eno, ki je tokrat posodil svojo čarobno paličico, je svoje delo opravil več kot odlično. Celo Chris Martin ne zveni poženšen in glasba je daleč od 'mainstreama'. Je polna zvokov, ki jih ne bi pričakovali, besedil, ki vas ustavijo in pripravijo do razmišljanja. Naravnost sveže, zanimivo in briljantno.

BECK

Modern Guilt

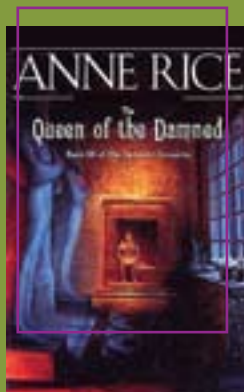
Ena izmed negativnih plati velikih hitov devetdesetih je nedvomno ta, da te potem na vse veke povezujejo le s tisto skladbo, tistim albumom in tisto sporočilnostjo. Beck že skoraj petnajst let ni 'Loser', pač pa uspešen glasbenik, oče dveh otrok in ekscentrik, kakršen je bil takrat (če ne še večji). 'Moderna krivda' traja ubogih trinideset minut in še vedno nosi nekaj tistih 'aplavznih' učinkov, ki jih boste vedno povezovali z njim. Njegov glas je prav tako zamolkel in melanholičen kot vedno, ritem enak in zvest preverjenemu. Edino neodgovorjeno vprašanje, ki ostaja, je: Ali Beck enostavno raje ostaja na preverjenih tleh ali pa mu zmanjkuje domišljije in poguma, da bi stopil v druge svetove?

5/10

NIKDAR JIH NE BOŠ NAŠEL STOJEČIH POD CESTNO SVETILKO, NJIHOVEGA ODSEVA NI MOGOČE VIDETI V OGLEDALU, KRI PA ZAVOHAJO NA DALEČ. BITJA, KI SE NE POSTARAJO, PAČ PA V ZAMENO ZA VEČNO ŽIVLJENJE SVOJO BIT PREDAJO PITJU KRVI, SO NAVDIHNILA ŠTEVILNE KNJIGE. SPOZNAJ JIH OD BLIZU, ČE SI DRZNEŠ!

Anne Rice: THE QUEEN OF THE DAMNED

Najbolj znana avtorica vampirskih pripovedi je nedvomno Anne Rice, ki je vampirja Lestata vpeljala daljnega leta 1976, ko je spisala zdaj že kultno knjigo Intervju z vampirjem. V tej knjigi je bil Lestat prava rock zvezda vampirskega sveta, zapeljiv in šarmanten. V knjigi *The Queen of the Damned* pa Anne predstavi izvor vampirjev in razloži, od kod so se ta bitja teme sploh vzela. Je tudi tretja v zbirki *The Vampire Chronicles* in nekako nadaljuje drugo knjigo, *The Vampire Lestat*. Tretja knjiga predstavlja zgodbo Akashe, nekdanje egipčanske kraljice, ki ima po mnenju mnogih veliko skupnih niti z egipčansko boginjo Isis. Zgodba pa ni tako preprosta, saj se razpenja preko 6000 let. In čeprav je že jasno, da sta zloglasna prednika vseh vampirjev nekdanja egipčanska vladarja Enkil in Akasha, se na teh straneh pred tabo razgrne celotna zgodovina kralja in kraljice skupaj s prekletstvom, ki je spremljalo njuno transformacijo. Kraljica prekletih, ki jo je na filmskem platnu upodobila Aaliyah, je bila tudi zanjo prekletstvo, saj je šest mesecev kasneje umrla v letalski nesreči.

Stephenie Meyer: SOMRAK

Isabella Swan se preseli k očetu v temačno mesto in pričakuje dolgočasno malomeščansko življenje. Preseneti pa jo fant, ki pritegne njeno pozornost z nenavadnim vedenjem in videzom. Kmalu ugotovi njegovo temačno skrivnost, ki je lahko nevarna tudi zanjo. Edward je namreč vampir. A Isabella se odloči tvegati, saj bi raje umrla, kot bila ločena od njega ... Neverjetna uspešnica z nadaljevanji, po kateri je posnet film, ki pride decembra letos!

Ellen Schreiber: VAMPIRE KISSES

Ellen je v sagi vampirskih poljubov napisala pet knjig. V prvi predstavi šestnajstletno Raven, gotsko navdušenko, ki je naravnost nora na vampirje. V svojem dolgočasnem mestecu že vse življenje čaka, da se bo nekaj zgodilo. In ko se v star dvorec vseli nova družina, je Raven prepričana, da je njihov sin Alexander, o katerem krožijo govornice, da svoj prosti čas preživlja na pokopališčih, vampir. Kaj je res in kaj ni?

TEMAČNI SVETOVNI

VAMPIRJEV

PREMISLI

PREJEN SE JAŠ NA WEB!

STIKI S PRIJATELJI, OBJAVLJANJE FOTOGRAFIJ, POSNETKOV, KOMENTARJEV, BLOGANJE IN VSE, KAR PONUJA WEB 2.0, JE NAJBRŽ NAJBOLJ "ZAKON" STVAR INTERNETA, VSEENO PA JE TREBA POMISLITI NA MOŽNE POSLEDICE TEGA, DA VESOLJNI INTERNETNI JAVNOSTI RAZKRIJEMO PREVEČ.

Včasih se je težko zavedati, da danes po spletu brska že skoraj milijarda ljudi. Za večino (ki živijo na drugih kontinentih) ti je morda vseeno, kaj preberejo ali vidijo o tebi. Vendar pa takšna lahkomišelnost pri pisanju blogov, ustvarjanju profilov v spletnih skupnostih, urejanju svoje spletne strani ni najpametnejša. Samo en primer: najbrž ne bi bil navdušen, če bi tvoje žurerske podvige pogooglali tvoji starši ali učitelji.

MATRICA 2.0?

Zaradi preveč odkritega pisanja na spletu lahko torej doživimo tudi kakšno neprijetnost.

Če na Facebook napišeš, da te tri tedne ne bo doma, ker odpotuješ na Baleare, zraven pa imaš objavljene še druge osebne podatke (točen naslov bivanja, da živiš sam itd.), je to lahko za kakšnega tatiča zelo koristna informacija.

Morda bodo kdaj informacije o tebi iskali tvoji bodoči delodajalci in lahko se zgodi, da neka fotografija na potencialnega šefa, resnega gospoda v srednjih letih, ne bo naredila tako dobrega vtisa kot na tvoje prijatelje. Morda se bo celo odločil, da se mu ne zdiš primeren kandidat za službo.

Poleg tega so te informacije zelo zanimive za podjetja, ki komaj čakajo, da ti ponudijo izdelek, ki ga »nujno« potrebuješ. V prihodnosti bo oglaševanje še bolj prilagojeno posamezniku. Če boš na Myspace zapisal, da si vnet ljubitelj narave, te bodo takoj zasuli s ponudbami za kamp opremo, ribiške palice ali pohodne čevlje.

"BLUE OR RED PILL?"

Safe.si (www.safe.si) svetuje:

- ★ Premisli, kakšne fotografije in podatke o sebi objavljaš.
- ★ Zaščiti svoj blog, spletno stran,

galerijo slik **z geslom** oziroma si ustvari **zasebni profil** v spletnih skupnostih ali pri igranju iger, uporabljalj **vzdevek** in **anonimen e-mail naslov**.

- ★ Če objavljaš slike, posnetke drugih, jih obvezno **vprašaj za dovoljenje** in isto zahtevaj od njih.
- ★ **Pazi na svoje geslo**: naj bo skrivnost, pogosto ga menjaj.
- ★ Bodi previden s podatki, ki povedo veliko o tem, kaj počneš in kje se pogosto zadržuješ **v svojem offline življenju**. Naslova šole, kluba, kjer treniraš, kje si zaposlen ali kje se družiš s prijatelji v prostem času, raje ne objavljalj.

NE POZABI!

Kar je enkrat na internetu, ostane tam za vedno. Tudi če si premisliš in vsebino kasneje izbrišeš, ne veš, kam se je razširila, kdo si jo je skopiral, shranil in jo forwardiral prijateljem.

ODPRTI IPRIZJEM+5

SI ŽE KDAJ ŠEL NA INTERNETNO STRAN ALI POSLAL E-MAIL? SI ŽE KDAJ ODPRL PDF (NPR. TO REVIJO)? VSE TO JE MOGOČE S POMOČJO ODPRTIH STANDARDOV ... VELIKO LJUDI JIH UPORABLJA IN ZELO MALO SE JIH TEGA ZAVEDA. SO PA ZELO POMEMBNI ZA SOBIVANJE V TEJ NAŠI GLOBALNI VASI.

Pa začnimo z nekaj standardi, ki jih srečujemo v vsakdanu. Za študente najpogosteje uporabljan je verjetno ISO A4 – mednarodni standard, ki določa velikost papirja. Če ne bi bila ta velikost standardizirana, bi imeli precejšnje probleme pri delanju zapiskov in tiskanju, ker bi bil vsakič papir drugačne velikosti. Še nazornejši primer so morda vijaki ter izvijači in ključi – kako zamudno bi bilo, če bi bilo vsakič potrebno delati orodje za vsak vijak ali matico posebej, namesto da bi obstajale predpisane dimenzije!

razširjene slikovne formate (npr. GIF) in formate za pisarniške dokumente (npr. DOC, XLS, PPS). Glavni motiv za tako delovanje je omejevanje konkurence in s tem denar.

ODPRTI STANDARDI

Odpri standardi pa so standardi, ki so prosto dostopni vsem brez potrebe po izrecnem dovoljenju »izumitelja« standarda ali plačevanju raznih licenčnih. Odpri standardi so torej zelo pomembni za prosto komunikacijo med ljudmi, ne

DE FACTO STANDARDI

Očitno je torej, da nam standardi lahko zelo olajšajo življenje. Vendar je temu tako le, če je standard tudi uporaben in ne le črka na papirju. Še tako domišljen standard ni nič vreden, če se ga ne da vključiti v realno življenje. Obstajajo tudi de facto standardi, ki se smatrajo za standarde samo zato, ker jih (po naključju) veliko ljudi uporablja, ne obstaja pa možnost (oz. je precej omejena), da bi tak de facto standard uporabljal še kdo drug. V računalništvu je to pogost fenomen – npr. MP3 je zelo razširjen format za glasbene datoteke, je pa varovan s patentom in ga je brez licence lastnika patenta nelegalno uporabljati. Podobno velja za razne

da bi bili odvisni od neke določene rešitve ali programa. Tega se ne zavedajo le alternativni posamezniki (npr. Linux fanatiki), ampak tudi državne uprave in večja podjetja. Veliko programov za grafiko uporablja vektorski SVG in rasterski PNG. PDF je zelo razširjen za shranjevanje dokumentov. Veliko mobilnih telefonov ima teme v SVG in PNG-formatih. Tudi Microsoft se počasi prebuja in načrtuje uporabo ODF (OpenDocument Format) in PDF, kar bo omogočalo, da bodo uporabniki končno lahko prosto izbirali tako med komercialnim MS Office kot prostimi paketi OpenOffice, KOffice in ostalimi, ki uporabljajo ODF in PDF že dalj časa.

JA IN? KAJ SE TO MENE TIČE?

Tiče se vsakogar, ki je npr. kdaj uporabil internet ali poslal e-mail. HTML, CSS, TCP/IP-protokoli in v bistvu večina stvari, ki poganjajo internet, so W3C odprti standardi (www.w3.org), ki omogočajo, da lahko vsi uporabljamo internet.

Po drugi strani pa: si se kdaj že razburjal, zakaj plačuješ visoko ceno za program (če ga že ne ukraješ na internetu), da ustvariš logotip npr. za na majico, ker zahteva tiskar točno določen format? Si zamenjal tiskarja in ugotovil, da ta zahteva drug, prav tako drag program? Ne bi bilo elegantneje, če bi vsi programi lahko shranjevali v enoten standardni format (npr. SVG) in bi si program izbral po tem, kaj ti je na njem všeč in ne po tem, kdo ti ga vsiljuje? Si se kdaj razburjal, da se neka internetna stran ne odpre enako v različnih brskalnikih? To je zato, ker se vsi ne držijo enako W3C-standardov – npr. največji prestopnik je MS Internet Explorer.

Zavzemi se za svojo svobodo do komunikacije in raje uporabljaj odprte standarde in formate, kot so npr.:

- ★ za glasbo – **Ogg/Vorbis, Speex in FLAC** (<http://xiph.org>),
- ★ za grafiko – **SVG, PNG in JPEG2000**,
- ★ za filme – **Ogg/Theora, Matroska**,
- ★ za dokumente – **PDF in ODF** (OpenDocument – <http://opendocumentfellowship.com>).

Za več informacij se lahko obrneš na Kiberpipo (www.kiberpipo.org), kjer se lahko skozi predavanja, delavnice in druženje naučiš marsikaj novega.

- ★ www.documentfreedom.org (Document Freedom Day)
- ★ <http://spreadopenmedia.org>
- ★ www.odfalliance.org

TEORIJE

J. F. KENNEDY JE BIL UMRJEN PO NAROČILU OBVEŠČEVALNE AGENCIJE CIA, AMERIŠKA VLADA PA JE ODGOVORNA ZA TERORISTIČNE NAPADE NA NEWYORŠKA DVOJČKA 11. SEPTEMBRA 2001. POSADKA APOLLA 11 NI NIKDAR PRISTALA NA LUNI IN PRINCESA DIANA JE UMLA PO NAROČILU BRITANSKE KRALJEVE DRUŽINE.

Upam, da začetne izjave ne bodo citirane izven konteksta, saj so to le teorije, ki jih širijo ljudje, ki "točno vedo", da gre za zaroto.

ZAROTA?

Govorimo seveda o teorijah zarote (ang. conspiracy theory), ki preplavljajo svet in burijo domišljijo številnih ljudi. Veliki, skrivnostni, nenavadni in ponavadi katastrofalni dogodki (umori znanih osebnosti, neverjetni dosežki, velike nesreče, domnevni pristanki NLP-ja ...) v vsakem človeku vzbudijo vprašanja. Ljudje se že po naravi sprašujemo in največkrat uradnim razlagam za te nenavadne dogodke ne verjamemo stodstotno. In ravno to nas žene naprej, da iščemo druge (in predvsem svoje) razloge in dokaze, ki naj bi bili verjetnejši. Žal največkrat niso.

ZNANE TEORIJE ZAROT

Med bolj znane teorije zarot sodijo napadi 11. septembra '01. Ta teorija se je začela širiti takoj. »Krivci« naj bi med drugim vključevali lepo število vladnih agencij, skrivno judovsko organizacijo in Big Foot-a (?). Druga teorija zarote je umor ameriškega predsednika J. F. Kennedyja leta 1963. Teoretiki tudi tukaj navajajo različne skupine krivcev, vsi pa »vedo«, da je šlo za več kot enega strelca (To »zaroto« je dodatno razburkal film JFK). Sledi »namerno prikrivanje nesreče NLP-ja in nezemljanov« v kraju Roswell iz leta 1947. Zanimivo je tudi prepričanje nekaterih, da Appollo 11 sploh ni nikdar pristal na Luni in da so bile slavne Armstrongove besede izgovorjene v studiu.

KAJ PA, ČE JE VSE RES?

Ljudje, ki verjamejo v teorije zarote, delijo svet na tri skupine ljudi. Prva skupina so ljudje, ki so odgovorni za

POSLASTICA ZA SKEPTIČNI UM:

JE ZAROT

določeno zaroto. Ti ljudje so zelo zlobni, na razpolago imajo vse razpoložljive vire, po eni strani so neizmerno pametni, po drugi pa tudi neverjetno neumni (malce kontradiktorno, ni kaj). Druga skupina so rešitelji – ljudje, ki zaroto odkrijejo in poskušajo rešiti svet. Tretja skupina pa smo vsi ostali – ljudje, ki se ne zavedamo kakšne »zlobne zarote« se dogajajo okoli nas.

Teoretiki iščejo razloge, kdo bi npr. hotel ubiti tako velikega in pomembnega človeka, kot je bil ameriški predsednik. In edina razlaga za uboj pomembne osebe je po njihovem še bolj pomembna in skrivna zarota. Sklicujejo se na svobodo in »brihtnost« lastnega uma. In kakšen je njihov nasvet? »Povejte svetu vašo zamisel, kako se je dotični dogodek zgodil. Če ideja ni prava, bomo našli drugo.« Tak nagovor ne dopušča veliko domišljije – cilj vsakega teoretika je zamisel o sosledju dogodkov, ki naj bi pojasnil »nerazložljiv dogodek«. Rezultat je zapletena zgodba, ki vključuje neizmerno število vršilcev, in ponavadi izpade tako komplicirano, da je tudi v realnosti neizvedljiva.

Najbolj logična negacija vsake teorije zarote je produkt zdrave pameti (te očitno primanjkuje teoretikom zarot): če je neka vlada, skrivna organizacija ali pa vsemogočni čajnik (celestial teapot) sposoben izvršiti tako veliko zadevo, kot je npr. teroristični napad 11. septembra, zakaj potem ne utišajo skupinico ljudi, ki »vse to točno ve«.

SVETLA STRAN LUME

Niso pa vse teorije zarot napačne. Nekaj teorij (manjšega obsega, do 10 ljudi) se je izkazalo za pravilne. Zadeva Watergate se je npr. začela kot teorija zarote. Velike teorije, ki vključujejo veliko število podpornikov in »razmišljajočih« členov, pa bi žal sodile le v rubriko Smeh je pol zdravja.

- http://en.wikipedia.org/wiki/Conspiracy_theory
- www.buttafly.com/bush – izdelaj svojo teorijo zarote!
- www.randi.org – skeptični pristop do teorij zarote

SZ-EURO<26

YOUTH CARD FOR ALL UNDER 26!

mladinska kartica za mlade do 26. leta!

30 % POPUST NA VLAKIH PO SLOVENIJI!

25 % RAILPLUS MEDNARODNI POPUST NA VLAKIH!

30% discount on trains in Slovenia and 25% RAILPLUS international discount on trains!

WWW.SLO-ZELEZNICE.SI ★ **WWW.EURO26.SI**

Več informacij na prodajno-informacijskih centrih in blagajnah Slovenskih železnic.

More information at above mentioned websites and at all major railway stations in Slovenia.

RAILPLUS

Slovenske železnice

EURO<26
mladinska kartica

